

BURMISTRZ CHODCZA

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY CHODECZ
na lata 2004 - 2011**

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY
CHODECZ ZOSTAŁ OPRACOWANY PRZEZ PRACOWNIKÓW
URZĘDU MIASTA I GMINY**

1. WPROWADZENIE

1.1 Podstawa prawna

Niniejsze opracowanie wykonali pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Chodczu. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA dla Miasta i Gminy Chodecz.

1.2. Struktura dokumentu

Naczelną zasadą przyjętą w Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, którą niektórzy nazywają zasadą ekorozwoju, umożliwiającą harmonizację rozwoju gospodarczego i społecznego gminy z ochroną jej walorów środowiskowych. Przedstawione cele i zadania zgodne są ze „Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego”, która dąży do stworzenia regionu realizującego podstawowe zasady zrównoważonego rozwoju, czystego we wszystkich wymiarach środowiska naturalnego o kompletnej infrastrukturze ochrony środowiska, radzącego sobie z problemami zanieczyszczenia pochodzącego z różnych źródeł.

W niniejszej pracy opisano aktualny stan środowiska oraz zasobów naturalnych, zagrożenia środowiska wynikające z rozwoju gospodarczego, długoterminową i krótkoterminową politykę ochrony środowiska dla poszczególnych elementów środowiska oraz szacunkowe koszty wdrożenia działań na rzecz ochrony środowiska.

1.3. Metody opracowania Programu Ochrony Środowiska

„Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Chodecz” został opracowany zgodnie z wymaganiami ustawy „Prawo ochrony środowiska” i rządowymi „Wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”. Dla zdiagnozowania stanu środowiska oraz możliwości gminy przeanalizowano wszystkie dostępne materiały zawierające opis stanu środowiska oraz gospodarki, infrastruktury i demografii – zarówno sporządzone na poziomie krajowym, województwa kujawsko-pomorskiego jak i powiatu włocławskiego.

Poszczególne zadania zostały podzielone na zadania własne gminy, tj. takie, za realizację których odpowiedzialny jest samorząd gminny oraz zadania koordynowane, tj. takie, w których realizacji samorząd gminy będzie uczestniczył.

Projekt Programu zostanie skierowany do zaopiniowania przez Zarząd powiatu włocławskiego. Końcowym etapem proceduralnym jest przyjęcie Programu przez Radę Miejską w Chodczu w formie uchwały. Program został sporządzony w formie papierowej i elektronicznej.

Podstawy Prawne oraz zakres merytoryczny Programu Ochrony Środowiska określają ustawy:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627), która określa zakres merytoryczny niniejszego opracowania,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628),
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085),
- Ustawa z dnia 22 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz.880 z późniejszymi zmianami)

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 111, poz. 724 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. Nr 90, poz. 446 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity – Dz. U. Nr 207, poz. 2016, z 2003 r. z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. Nr 9, poz. 43 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638),

Rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z dnia 17 kwietnia 2003 r.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Cele i priorytety Programu Ochrony Środowiska są zgodne z celami i priorytetami zawartymi między innymi w następujących dokumentach:

- „Polityka Ekologiczna państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007 – 2010” Rada Ministrów,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2004 – 2011, Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa i Infrastruktury Budowlanej Starostwa Powiatowego we Włocławku

2 DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA GMINY CHODECZ

2.1. STAN ŚRODOWISKA W GMINIE

2.1.1. Położenie administracyjne

Gmina Chodecz – gmina o statusie miejsko-wiejskim jest niewielką jednostką administracyjną o powierzchni 122,2 km², z czego 1,3 km² zajmuje miasto Chodecz, będące siedzibą władz gminy. Leży w południowej części województwa Kujawsko – Pomorskiego w obrębie południowego krańca Pojezierza Kujawskiego. Wchodzi w skład powiatu włocławskiego. Gmina podzielona jest na 20 sołectw i miasto Chodecz z których największymi pod względem obszaru są Brzyszewo, Zbijewo, Strzygi, natomiast pod względem liczby ludności Chodecz, Chodeczek i Brzyszewo. Na terenie gminy znajdują się 53 miejscowości.

2.1.2. Komunikacja

Osią systemu komunikacyjnego gminy jest droga wojewódzka Szczerkowo – Kowal nr 269 i drogi powiatowe:

- Lubraniec – Cetty
- Modlibórz – Chodecz
- Osiecz Wielki – Chodecz
- Chodecz – Lubień Kujawski
- Kaliska – Zalesie
- Chodecz – Kamienna
- Chodecz – Mariopol
- Huta Chodecka – Zbijewo.

Uzupełnieniem systemu drogowego w granicach administracyjnych gminy jest ok. 150 km dróg gminnych (z tego 23 km to drogi o nawierzchni twardej, pozostałe o nawierzchni ulepszonej żużlem paleniskowym, kamieniem wapiennym i gruntowe) oraz około 100 km dróg dojazdowych gruntowych.

Przez teren gminy przebiega trasa kolejki wąskotorowej relacji Krośniewice – Dobre. Jest to kolejka jednotorowa, obecnie wykorzystywana sporadycznie do przewozów towarowych i w celach turystyczno – krajoznawczych.

2.1.3. Położenie przyrodnicze

Gmina Chodecz położona jest w obrębie Wysoczyzny Kujawskiej z częścią południową zwaną Pojezierzem Chodeckim. Jest to falista wysoczyzna morenowa, urozmaicona licznymi pagórkami moreny czołowej i jeziorami. Na omawianym obszarze na szczególną uwagę zasługują pięknie rozwinięta forma rynnowa zwana rynną chodecką przecinająca obszar gminy z południowego wschodu na północny zachód w której występują długie wąski jeziora: Kromszewickie, Chodeckie, Lubienieckie i na terenie sąsiedniej Gminy Chocień Jezioro Szczytnowskie. Atrakcyjność krajobrazu podnosi także głębokość wcięcia rynny (15 –20 m) w stosunku do poziomu wysoczyzny, szereg zagłębień wytopiskowych (oczka), płytkie podmokłe zakłębłości oraz liczne ciek wodne wspólnie tworzące intensywną, bardzo ciekawą rzeźbę terenu.

2.1.4. Walory turystyczne

Na walory turystyczne gminy składają się walory przyrodnicze, które zostaną przedstawione w dalszej części opracowania oraz walory antropogeniczne (pozaprzyrodnicze, wśród których można wymienić m.in. zabytki architektury walorów budownictwa oraz obiekty historyczno-wojskowe.

Obiekty podlegające ochronie wpisane do rejestru zabytków:

Nazwa obiektu	Miejscowość	Okres pochodzenia
Kaplica cmentarna pod wezwaniem Św. Jakuba	Chodecz	koniec XVIII w.
Katakumby murowane na cmentarzu	Chodecz	koniec XVIII w.
Szpital – Dom Braci Szpitalnych, obecnie dom mieszkalny	Chodecz	koniec XVIII w. remontowany w 1983 r.
Kościół parafialny p. w. Św. Dominika	Chodecz	połowa XIX w.
Zespół parkowo – dworski	Chodeczek	dwór murowany z 1904 roku, park krajobrazowy proj. Celichowskiego z 1906 r.

2.1.5. Budowa geologiczna i surowce mineralne, rzeźba terenu

Obszar gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, na którą składają się formy o różnej genetyce. Południową część gminy obejmuje wysoczyzna morenowa płaska, zbudowana z glin zwałowych. Jest ona rozcięta kilkoma płatami sandrów, (rejon wsi Przysypka, Trzeszczon) na których lokalnie rozwinęły się formy pochodzenia eolicznego. Powyższy teren stanowi powierzchnię płaską, urozmaiconą niewielkimi zagłębieniami wytopiskowymi. Część centralna i północna to obszar o dominacji moreny dennej falistej o dynamicznej rzeźbie i znacznych deniwelacjach terenu dochodzących do 20 – 25 m.

Równie interesującym elementem geomorfologicznym są równiny akumulacji biogenicznej (równiny torfowe) wypełniające misy dawnych jezior oraz dna rynien. Największe zespoły tych form występują w rejonie wsi Ignalin, Szczecin, Mielinek, Kołatki.

Najbardziej charakterystycznym rysem geomorfologicznym gminy jest układ dwóch przecinających jej obszar osi:

- ciąg czołowomorenowy ciągnący się ze wschodu na zachód
- rynna subglacjalna przebiegająca z północy na południe

Równoleżnikowa oś czołowomorenowa dzieli obszar gminy na część północną wysoczyznową i południową sandrową, natomiast południkowa oś rynnowa przecina obydwie jednostki i wcina się zarówno w część wysoczyznową jak i sandrową.

Budowę geologiczną wierzchnich warstw stanowią utwory czwartorzędowe reprezentowane przez osady trzech zlodowaceń. najstarsze osady związane ze zlodowaczeniem południowopolskim występują fragmentarycznie i wykształcone są w postaci glin zwałowych oraz żwirów i piasków ze żwirem pochodzenia wodnolodowcowego.

Serię osadów zlodowacenia środkowopolskiego i północnopolskiego reprezentują gliny zwałowe o dużej miąższości, podścielane piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. W południowej części gminy występują piaski z domieszką żwirów. Litologicznie są to piaski drobne z niewielkim udziałem frakcji żwirowej. Najmłodsze utwory holocenijskie występują na obszarze gminy w niewielkiej ilości, wykształcone przede wszystkim w postaci osadów organogenicznych. Reprezentują je głównie piaski ilaste, piaski humusowe, namuły, gytie i torfy występujące w dolinach rzecznych, dnach rynien oraz zagłębieniach bezodpływowych.

Na terenie gminy nie występują udokumentowane złoża kopalin podstawowych. Występują natomiast surowce naturalne pospolite:

- surowce skalne – kruszywo pospolite
- surowce ilaste – gliny zwałowe
- surowce energetyczne – torfy

Z w/w może być jedynie eksploatowane kruszywo naturalne (ze względów ekonomicznych), jako lokalne zabezpieczenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego oraz drogownictwa. W północnej części gminy we wsi Nowiny występuje udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Nowiny” na które została wydana koncesja na eksploatację (ze względów ekonomicznych aktualnie nie jest eksploatowane). W środkowej części gminy we wsi Mstowo eksploatowane jest złożo kruszywa naturalnego na podstawie posiadanej koncesji.

Ponadto, na podstawie dokumentacji geologicznej „Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska na terenie gminy Chodecz” wydzielono jeszcze dwa obszary do przyszłościowej eksploatacji, we wsiach Uklejnica i Mielno, z których tylko obszar Mielno po uzyskaniu koncesji może być eksploatowany. Teren Uklejnica w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uzyskał przeznaczenie na funkcję rekreacyjną.

2.1.6. Klimat

Średnia roczna temperatura na terenie gminy wynosi ok. 8 st.C natomiast uśrednione temperatury dla wybranych miesięcy odpowiednio wynoszą: miesiąc lipiec – 18 st. C, miesiąc styczeń – 2,5 st.C.

Pod względem opadów atmosferycznych teren gminy Chodecz należy do obszarów deficytowych, na których roczna suma opadów liczona z wielolecia zawiera się w granicach 450- 500 mm.

W obrębie przedmiotowego obszaru dominują wiatry z sektora zachodniego, stanowiące ok. 40% ogółu wiatrów wiejących ze wszystkich kierunków. Przeważają na ogół wiatry słabe o średniej prędkości 1 – 2 m/s. przedstawione warunki klimatyczne mają charakter uśredniony a lokalne uwarunkowania rzeźby terenu, sąsiedztwo wód powierzchniowych, terenów podmokłych, powierzchni leśnych powodują jego zmiany prowadzące do tworzenia się lokalnych warunków klimatycznych. Na terenie można wyróżnić trzy główne typy klimatu lokalnego:

- związany z obszarem moreny dennej płaskiej i powierzchniami sandrowymi (południowa część gminy) charakteryzującymi się wyrównaną temperaturą w ciągu dnia, mniejszą wilgotnością powietrza oraz stosunkowo dużym nasileniem wiatrów
- związany z obszarem moreny dennej falistej, gdzie występuje bogata rzeźba terenu, różna ekspozycja stoków wpływa na zróżnicowanie termiczne terenów, natomiast wypełnione wodą zagłębienia decydują o zwiększonej wilgotności powietrza. Nierównomierne nagrzanie powierzchni gruntu a także przeszkody terenowe (pagórki, wzniesienia terenowe) powodują zwiększenie siły i zmiany kierunków wiejących wiatrów;
- związany z dużymi kompleksami łąkowo – bagiennymi, charakteryzujący się znacznie zwiększoną wilgotnością powietrza oraz mniejszymi wahaniami temperatury pomiędzy dniami i nocą.

2.1.7. Gleby

Gmina Chodecz jest gminą miejsko – wiejską o charakterze rolniczym. W użytkowaniu ziemi, grunty wykorzystane rolniczo stanowią ponad 80% ogólnej powierzchni gminy.

Na obszarze gminy występuje duże zróżnicowanie gleb, co jest następstwem urozmaicenia rzeźby terenu, lokalnych różnic litologicznych, warunków wodnych i szaty roślinnej. Pod względem genetycznym są to gleby bielicoziemne, płowe, brunatne i torfowe.

Z ekologicznego punktu widzenia ważnym zasobem środowiska są gleby hydromorficzne, tworzące siedliska łąkowe bądź podmokłe nieużytki rolnicze.

Największe powierzchnie gleb hydromorficznych występują w rejonie wsi Ignalin, Szczecin, Psary, Mielinek i zajmują powierzchnię ok. 700 ha.

Ponad 2500 ha na terenie gminy stanowią gleby o niskim wskaźniku bonitacji (V – VI Rz klasa). Koncentrują się one w środkowej części gminy na kierunku południe – północny zachód w terenach o najwyższych walorach przyrodniczo – krajobrazowych wzdłuż rynny chodeckiej. Procentowo udział gleb o najniższym wskaźniku bonitacji w stosunku do powierzchni całego sołectwa w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

- Mstowo 84,5%
- Przysypka 71 %
- Lubieniec 50,8 %
- Mielinek 48,5 %

Gleby o najwyższym wskaźniku bonitacji (klasy II – IV) podlegające ustawowej ochronie przed zmianą sposobu użytkowania koncentrują się w północno – wschodniej i zachodniej części gminy, głównie w sołectwach:

- Brzyszewo 92,7 % z tego klasy II - III stanowią 54,8 %
- Chodeczek 90,7 % „ „ „ 53,4 %
- Sobiczewy 94,2 % „ „ „ 39,8 %
- Zieleniewo 93,8 % „ „ „ 38,9 %

2.1.8. Stosunki wodne

Gmina Chodecz leży na obszarze dwóch dorzeczy: Wisły i Odry, które oddziela dział wodny I –go rzędu. Większa część gminy położona jest na przebiegu rzeki Chodeczki włączającej się do doliny Zgłowiączki i przez nią do Wisły. W dorzeczu Odry leży kilka miejscowości m.in. część Zbijewa, Cett, Strzyg, Łaniań z terenu których wody opadowe odpływają systemem rowów melioracyjnych i naturalnym ciekim będącym wg opinii niektórych naukowców początkiem Noteci do Jeziora Przeddeckiego.

Sieć hydrograficzna gminy jest mocno zróżnicowana. w jej skład wchodzi rzeka Chodeczka o całkowitej długości 33,5 km i długości płynącej w granicach gminy 12,4 km, jeziora Chodeckie o pow. 40,3 ha, Kromszewickie o pow. 89,2 ha, Lubienieckie o pow. 15,1 ha, Kaczemka, drobne oczka wodne, rowy melioracyjne oraz tereny podmokłe. Rzeka Chodeczka, poprzez system cieków naturalnych i rowów melioracyjnych odwadnia centralną, północną oraz częściowo południową część gminy.

Wysoczyznowa część gminy ze względu na to, że rynny jezior nie mają rozczłonwanej sieci odpływów ma charakter powierzchniowo bezodpływowy.

Na terenie gminy występują następujące typy wód podziemnych; wody gruntowe, wody wgłębne, oraz wody głębinowe wiekowo związane z czwartorzędem i trzeciorzędem, które stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia gospodarki komunalnej i przemysłowej w wodę.

Głównym źródłem ich zasilania są opady atmosferyczne, z których prawie 20 % infiltruje w głąb powodując ciągłą wymianę. Południowa część gminy objęta jest

zasięgiem oddziaływania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Subniecka Warszawska. Jest to Zbiornik Chodecz – Łanięta nr 225 o powierzchni 200 km kw. wód czwartorzędowych pozbawiony odpowiedniej ciągłej izolacji od powierzchni co powoduje, że wody tego zbiornika wymagają najwyższej ochrony przy ustalaniu warunków gospodarowania tą częścią gminy.

2.1.9. Świat roślinny i zwierzęcy

Lasy pełniąc wielorakie funkcje w środowisku naturalnym (środowisko twórcze, ochronne, gospodarcze itp.) stanowią ważny element ekologii krajobrazu. Funkcje te są proporcjonalne do wielkości i powierzchni jakie zajmują lasy. W przypadku gminy Chodecz jest to powierzchnia 1117 ha lasów (9,1% ogólnej powierzchni gminy położonej głównie w jej południowej części. Jest to ze względu na małą powierzchnię oddziaływanie ograniczone o zasięgu lokalnym.

Duże znaczenie ze względu na funkcje środowisko twórcze i regulacyjne poziom wód gruntowych mają rozległe torfowiska i kompleksy łąkowo – bagienne.

Oprócz w/w funkcji (podobnie jak kompleksy leśne) stanowią ważne ostoje dla wielu gatunków roślin, zwierząt i ich biocenoz, a w szczególności ornitofauny błotnej i wodnej. Położone są w południowej, południowo – wschodniej i północno – zachodniej części gminy w rejonie wsi Ignalin, Psary, Szczecin, Mielinek i Pyszkowo.

Wykaz kompleksów łąkowo – bagiennych przedstawia poniższa tabela.

LP	Nazwa kompleksu	Sposób użytkowania	Pokrycie terenu
1	Ignalin	łąki, lasy nieużytki wodne	drzewostan tworzy olcha czarna, roślinność łąkowa
2	Psary	łąki, nieużytki wodne, zadrzewienia	roślinność łąkowa
3	Szczecin	łąki, nieużytki wodne, lasy	roślinność łąkowa, drzewostan tworzy olcha czarna
4	Mielinek	zadrzewienia, nieużytki wodne, łąki	roślinność łąkowa, drzewostan tworzy olcha czarna
5	Pyszkowo	zadrzewienia, nieużytki wodne, łąki	roślinność łąkowa, drzewostan tworzy olcha czarna

Obszary przyległe wokół jezior Chodeckiego i Kromszewickiego wraz z terenami łąkowo – bagiennymi objęte zostały na mocy Zarządzenia Wojewody Włocławskiego ochroną akustyczną – strefą ciszy, Ma to na celu ochronę miejsc ostojowych i lęgowych awifauny.

W związku z brakiem większych powierzchni leśnych w środkowej i północnej części gminy dużego znaczenia dla struktury ekologicznej nabierają:

- antropogeniczne kompleksy roślinności (sady)
- zadrzewienia i zakrzewienia przydrożne i przyzagrodowe
- zadrzewienia śródpolne
- zadrzewienia wzdłuż cieków, oczek wodnych
- zieleń parków wiejskich
- niewielkie enklawy leśne stanowiące własność prywatną (las prywatne)

Enklawy drzew, krzewów i zarośli śródpolnych wkomponowane w układ pól i łąk korzystnie wpływają na ograniczenie negatywnych zjawisk związanych z procesami erozji (eolicznej i wodnej).

Na obszarze gminy zachowało się dziesięć obiektów posiadających cechy parków znajdujących się w miejscowościach : Brzyszewo, Chodecz, Ignalin, Łania, Chodeczek, Strzygi, Wola Adamowa, Zalesie, Zameczek i Zbijewo. Spośród w/w na uwagę zasługują trzy parki posiadające założenia architektoniczno – przestrzenne oraz bogatą zieleń. Są to parki znajdujące się w miejscowościach: Chodeczek, Zameczek, Zbijewo. W tym ostatnim znajduje się objęty ochroną konserwatorską kilkusetletni dąb będący pomnikiem przyrody.

2.1.10. Rezerваты i pomniki przyrody

Na terenie gminy Chodecz w parku w Zbijewie znajduje się kilkusetletni dąb o średnicy ok. 3 m zaliczany do pomników przyrody. Objęty jest ochroną konserwatorską Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Ostatnie zabiegi konserwacyjne były przy nim wykonane w 2004 roku.

2.1.11. Program poprawy lesistości gminy

Lasy w ogólnej powierzchni miasta i gminy zajmują 9,1 % (1117 ha). Duże, zwarte kompleksy leśne znajdują się głównie w sołectwach Przysypka, Kubłowo, Sobiczewy i Psary. W ostatnich latach obserwuje się wyraźny wzrost zainteresowania rolników zalesianiem gruntów ornych o słabej bonitacji. Jest to związane z korzystnymi warunkami udzielania pomocy finansowej proponowanymi rolnikom na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich.

2.1.12. Sieć NATURA 2000

Mimo, że w Europie od lat chroni się przyrodę, połowa gatunków ssaków naszego kontynentu, jedna trzecia gatunków gadów, ptaków i ryb oraz co trzeci gatunek roślin są dzisiaj zagrożone wyginięciem. Wiele z tych gatunków wymiera, ponieważ człowiek przekształca ich środowisko życia. Wraz z rozwojem miast, przemysłu i intensywnego rolnictwa znikają naturalne siedliska roślin i zwierząt. Przyroda ubożeje także pod wpływem zanieczyszczeń gleby, wód i powietrza oraz globalnego ocieplania się klimatu. Skutki zmian środowiska przyrodniczego są odczuwalne we wszystkich krajach europejskich. Dlatego w latach siedemdziesiątych członkowie Unii Europejskiej uznali, że przyroda stanowi wspólne dobro mieszkańców naszego kontynentu i powinna być chroniona na mocy międzynarodowych ustaleń. Tak powstał program Natura 2000 – europejska sieć ekologiczna utworzona w celu ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk niezbędnych do ich przetrwania. Zadaniem Natury 2000 jest zagwarantowanie skutecznej ochrony, która jednocześnie uwzględniałaby potrzeby wynikające z gospodarki człowieka.

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych, określonych w dwóch aktach prawnych, ustanowionych w 1979 i 1992 roku przez Komisję Europejską – Dyrektywa Ptasia – 79/409/EWG „Dyrektywa o ochronie dziko żyjących ptakach” i Dyrektywa Siedliskowa – 92/43/EWG „Dyrektywa w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory”. Zgodnie z tekstem Dyrektywy Siedliskowej UE, NATURA 2000 to spójna Europejska Sieć Ekologiczna obejmująca:

- specjalne obszary ochrony (SOO) tworzone dla ochrony: siedlisk naturalnych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- obszary specjalnej ochrony (OSO) tworzone w ramach Dyrektywy Ptasiej dla ochrony siedlisk ptaków, połączone z fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę genetyczną gatunków.

Sieć ma w każdym państwie członkowskim UE obejmować obszary proporcjonalnie do reprezentacji na jego terytorium siedlisk naturalnych i siedlisk gatunków wskazanych w Dyrektywie Siedliskowej do objęcia tą formą ochrony. Ochrona obszaru w ramach sieci NATURA 2000 nie wyklucza jego gospodarczego wykorzystania. Każde jednak przedsięwzięcie, które może oddziaływać na obiekt wchodzący w skład sieci, musi podlegać ocenie oddziaływania jego skutków na ochronę obiektu.

Kraje członkowskie będą współfinansować ochronę obszarów NATURY 2000. Stan chronionych siedlisk i gatunków, a także sytuacja na obszarach wchodzących w skład sieci, muszą być monitorowane. Dyrektywa przewiduje również procedurę rezygnacji z uznawania danego obszaru za ostoję wchodzącą w skład sieci, jeśli na skutek naturalnych procesów utraci chronione wartości.

Reasumując program NATURA 2000 jest szansą na skuteczne zabezpieczenie największych skarbów polskiej przyrody, przy uwzględnieniu potrzeb ludzi, którzy w cennych przyrodniczo miejscach żyją i gospodarują.

2.2. STAN CZYSTOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO

2.2.1. Stan czystości powietrza

Na terenie gminy Chodecz zanieczyszczenia powietrza powodują źródła energetyczne i technologiczne, kotłownie lokalne osiedli mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznej, a także kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych oraz zagród wiejskich. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi do atmosfery, powstającymi podczas spalania paliw do celów energetycznych są pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla oraz zanieczyszczenia technologiczne. Lokalna uciążliwość powodowana jest przez źródła ciepła wykorzystywane do ogrzewania domów oraz obiektów inwentarskich. Ważnym jest więc dla ograniczenia emisji zanieczyszczeń, szczególnie z niewielkich źródeł lokalnych, stworzenie systemu preferencyjnego, sprzyjającego zmianie źródeł ciepła z uciążliwych dla środowiska na proekologiczne.

Kolejnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest komunikacja, której oddziaływanie skupia się głównie wzdłuż drogi wojewódzkiej 269 Szczerkowo - Kowal i na terenie miasta. Do podstawowych zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu zaliczyć należy tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory oraz ołów. Ograniczenie tego typu uciążliwości jest niezmiernie trudne ze względu na mnogość ich źródeł.

Negatywny wpływ na stan czystości powietrza, chodzi o nieprzyjemne zapachy i odory mają również dwa największe na terenie miasta i gminy zakłady: PW „APIS” – produkcja papieru toaletowego oraz ferma tuczu trzody chlewnej należąca do Ośrodka Hodowli Zwierząt Zarodowych Spółka z o. o. w Chodczku.

2.2.2. Wody podziemne

Obecnie gospodarstwa domowe z terenu gminy są zaopatrywane w wodę z 2 stacji uzdatniania wody w miejscowościach Chodecz i Mstowo.. Ilość wody dostarczanej przez system jest różnicowoana w poszczególnych latach, czego przyczyną są różnorakie zdarzenia losowe, np. susza. Obecnie konieczne jest poszukiwanie nowych pokładów wody z powodu wyczerpywania się zasobów w Chodczu. W br. planowane są próbne odwierty w miejscowości Pyszkowo.

2.2.3. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na terenie gminy zajmują 161 ha, co stanowi 1,3 % ogólnej powierzchni miasta i gminy. największe zbiorniki wód otwartych to:

- Jezioro Kromszewickie o pow. 89,2 ha
- Jezioro Chodeckie o pow. 40,3 ha
- Jezioro Lubienieckie o pow. 15,1 ha
- rzeka Chodeczka – na terenie gminy 12,4 km

Wody powierzchniowe na terenie gminy mieszczą się w trzeciej klasie czystości (J. Kromszewickie, Chodeckie) bądź mają wody pozaklasowe (J. Lubienieckie, część Chodeczki). Wpływ na taki stan rzeczy ma zarówno intensywna gospodarka rolna której nawożenie powoduje zanieczyszczenie wód powierzchniowych jak i fakt spływu do jezior wód deszczowych z miasta a w przypadku J. Lubienieckiego i rz. Chodeczki negatywne oddziaływanie oczyszczalni ścieków.

2.2.4. Stan czystości gleb

Charakterystyka gleb występujących na terenie gminy opisana jest w rozdz. 2.1.8.

Główne przyczyny zanieczyszczeń to przede wszystkim:

- nieracjonalne nawożenie,
- gospodarcza działalność człowieka,
- emisje pyłów i gazów,
- skażenia motoryzacyjne,
- składowanie odpadów na powierzchni ziemi.
- brak systemowych rozwiązań w zagospodarowaniu gnojowicy pochodzącej z fermy tuczu trzody chlewnej należącej do OHZZ Spółka z o.o. w Chodeczku

Poprawę sytuacji można osiągnąć przez:

- wapnowanie gleb kwaśnych,
- prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb (w zależności od stopnia zanieczyszczenia),
- zalesienia gleb bardzo zanieczyszczonych w celu ograniczenia zanieczyszczeń pyłami glebowymi,
- prawidłową lokalizację i rozwój infrastruktury w rejonach produkcji surowców roślinnych spełniających wysokie wymagania jakościowe w celu ochrony najcenniejszych rolniczo i przyrodniczo gleb,
- selektywne postępowanie z odpadami,
- prawidłową eksploatację zmodernizowanego składowiska odpadów w Mielnie
- likwidację dzikich wysypisk śmieci.
- budowę oczyszczalni bądź kornetów zapewniających rozwiązanie problemu gnojowicy

2.2.5. Zasoby naturalne

Na terenie gminy Chodecz nie występują surowce naturalne, które miałyby większe znaczenie. Jedynie niewielkie znaczenie gospodarcze posiadają istniejąca żwirownia w miejscowości Mstowo oraz dzikie odkrywki piasków. Ich eksploatacja związana jest z potrzebami okolicznych wsi i zaprzestawana jest po krótkim okresie czasu. W krajobrazie pozostają jednak kilkumetrowe doły, będące niezagospodarowanymi, a częstokroć wypełnionymi śmieciami.

2.2.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Duży wzrost stosowanych urządzeń wytwarzających elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące ma ujemny wpływ na środowisko i zdrowie człowieka. W powszechnym użyciu są systemy radiowo – telewizyjne, radiofoniczne, systemy przekazu informacji, radiolokacyjne i radionawigacyjne, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, kuchnie mikrofalowe czy zmywarki i suszarki, a także linie elektroenergetyczne i stacje elektroenergetyczne. Wytwarzane pola elektromagnetyczne przez tego typu urządzenia nakładając się na istniejące w przyrodzie pole naturalne, zmieniają warunki bytowania człowieka. Coraz częściej zaczyna się mówić o zanieczyszczeniu środowiska naturalnego promieniowaniem elektromagnetycznym w podobnym aspekcie jak o skażeniu chemicznym czy zagrożeniu środowiska hałasem.

W mieście i gminie Chodecz głównymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- linie elektroenergetyczne napowietrzne dla prądu przemiennego o napięciach znamionowych 110 kV,
- stacje bazowe telefonii komórkowej

Wokół źródeł pól elektromagnetycznych - linii i stacji elektroenergetycznych oraz obiektów radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych tworzy się w razie potrzeby obszary ograniczonego użytkowania. Aby ograniczyć uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego koniecznym jest podejmowanie niezbędnych działań polegających na: analizie wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i pozwoleń na budowę), zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego w otoczeniu stacji i uwzględnienia kierunków radiolinii przy ewentualnym lokalizowaniu nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi.

Maksymalne szerokości stref ochronnych w otoczeniu linii wysokiego (WN) i niskiego napięcia (NN) o natężeniu pola elektrycznego ponad 1 kV/m przedstawiono w poniższej tabeli.

Obszar stref ochronnych w otoczeniu linii NN i WN o natężeniu pola elektrycznego ponad 1 kV/m.:

Maksymalna szerokość strefy ochronnej linii 400 kV	m	74
Minimalna szerokość strefy ochronnej linii 400 kV	m	50
Maksymalna szerokość strefy ochronnej linii 220 kV	m	46
Minimalna szerokość strefy ochronnej linii 220 kV	m	30
Maksymalna szerokość strefy ochronnej linii 110 kV	m	24
Minimalna szerokość strefy ochronnej linii 110 kV	m	18

2.2.7. Hałas i wibracje

Hałas i wibracje są w ostatnich latach rosnącym zagrożeniem dla środowiska, zdrowia i życia ludzi. Bardzo często oddziaływanie hałasu i wibracji odbierane jest w sposób subiektywny, co powoduje, że dziedzina ta jest niedostatecznie eksponowana i doceniana przy rozpatrywaniu spraw związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska. Postępująca urbanizacja i rozwój komunikacji drogowej powodują, że z każdym dniem zwiększają się uciążliwości wynikające ze stałego narastania hałasu. Mają one wpływ na stan psychiczny i zdrowie człowieka.

Zagrożenie hałasem i wibracjami charakteryzuje się mnogością źródeł i powszechnością występowania. Najbardziej uciążliwymi emitorami hałasu i wibracji, mającymi zasadniczy wpływ na klimat akustyczny 2000. są trasy komunikacyjne (pojazdy samochodowe, motocykle, ciągniki). W skali kraju, a także na terenie gminy obserwuje się gwałtowny rozwój motoryzacji. Nastąpił kilkukrotny wzrost liczby pojazdów poruszających się po drogach i ulicach. W związku z tym wzrosło zagrożenie środowiska hałasem komunikacyjnym, który jest proporcjonalny do tzw. wskaźnika presji motoryzacji.

Na terenie gminy Chodecz jedynym większym zakładem produkcyjnym powodującym uciążliwość dla okolicznych mieszkańców jest prowadząca całodobową produkcję firma „APIS”, producent papieru toaletowego, zlokalizowana w mieście Chodecz, w rejonie ulic Kaliskiej i Leśnej

2.3. INFORMACJA EKONOMICZNO – SPOŁECZNA

2.3.1. Liczba ludności, jej zmiany, bezrobocie

W ostatnich trzech, czterech latach liczba ludności na terenie miasta i gminy Chodecz utrzymuje się na poziomie ok.6500 – 6600 osób. Minimalne zmiany spowodowane są wyjazdami w poszukiwaniu pracy. Jest to spowodowane bardzo wysokim odsetkiem bezrobocia. Wg danych PUP we Włocławku stopa bezrobocia na terenie M i G Chodecz sięga 20 % ludności czynnej zawodowo.

2.3.2. Działalność gospodarcza

Działalność gospodarcza na danym obszarze jest nierzadko uważana za wykładnik poziomu jego rozwoju gospodarczego. Stanowi ona również niejednokrotnie jedyne źródło utrzymania dla wielu gospodarstw domowych. Na koniec roku 2004 w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Miasta i Gminy aktualnych było 300 wpisów. W wielu przypadkach działalność gospodarcza prowadzona przez poszczególne podmioty była bardzo zróżnicowana oraz obejmowała szeroki zakres wykonywanych usług. Wiele z tych podmiotów są to małe firmy rodzinne niejednokrotnie prowadzone przez jedną osobę.

W prowadzonej działalności gospodarczej dominują podmioty zajmujące się obrotem handlowym artykułów spożywczych oraz przemysłowych oraz prowadzące działalność gastronomiczną. Ponadto na terenie Gminy Chodecz wśród oferowanych przez przedsiębiorców usług znajduje się szereg usług związanych z naprawą samochodów, handlem nimi, usługi budowlano-remontowe, usługi transportowe. Wiele podmiotów gospodarczych zajmuje się również handlem obwoźnym, przy czym asortyment produktów, które są przedmiotem handlu jest zróżnicowany. Do największych firm na terenie gminy należą PW „APIS” - wytwórnia papieru toaletowego oraz gospodarstwo rolne - Ośrodek Hodowli Zwierząt Zarodowych Spółka z o.o. w Chodeczku.

2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1. System dróg kołowych

Na system dróg kołowych na terenie gminy Chodecz składają się drogi gminne, drogi powiatowe oraz droga wojewódzka. Na koniec 2004 roku na obszarze Miasta i Gminy Chodecz znajdowało się 150 km dróg gminnych, z czego drogi utwardzone o nawierzchni bitumicznej stanowiły 23 km. Pozostałe to drogi o nawierzchni ulepszonej żużlem paleniskowym, kamieniem wapiennym, żwirem oraz drogi gruntowe. uzupełnieniem systemu komunikacyjnego gminy jest sieć dróg dojazdowych o łącznej długości ok. 100 km.

2.4.2. Sieć wodociągowa

Mieszkańcy Miasta i Gminy Chodecz zaopatrują się w wodę z 2 gminnych ujęć wody. Są to ujęcia usytuowane w miejscowościach Chodecz i Mstowo.

Ujęcie w Chodczu ze stacją uzdatniania wody w Chodczu składa się z trzech studni głębinowych o łącznej wydajności 27,7 m³/h i zasobach eksploatacyjnych w kategorii „B„ zatwierdzonych decyzją Wojewody Włocławskiego Nr OS – V – 7522 – 59/97 z dnia 06.08.1997 r.

Ujęcie w Mstowie ze stacją uzdatniania w miejscowości Mstowo stanowi dwie studnie głębinowe o łącznej wydajności 55 m³/h. Są to zasoby eksploatacyjne w kategorii „B„ zatwierdzone decyzją Wojewody Kujawsko – Pomorskiego znak OS / OW 2441 – 5/01.

Na terenie gminy funkcjonuje 138,7 km sieci wodociągowej co stanowi 77% zwodociągowania gminy. Do sieci przyłączonych jest 1540 gospodarstw domowych.

2.4.3. Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Mieszkańcy gminy wytwarzają rocznie ok. 55 tys. m³ ścieków, z tego ok. 10 tys. m³ to ścieki przemysłowe pochodzące z wytwórni papieru toaletowego „APIS” w Chodczu.

Skład ścieków komunalnych przedstawia się następująco:

- azot ogólny 114,4 mg/dm³
- ekstrakt eterowy 25,6 mg/dm³
- ChZT 759 mg/dm³
- BZT₅ 550 mg/dm³
- zawiesina ogólna 151 mg/dm³
- fosfor ogólny 8,9 mg/dm³

Skład ścieków przemysłowych przedstawia się następująco:

- chlorki 40 mg/dm³
- azot ogólny 27,6 mg/dm³
- ChZT 3123 mg/dm³
- BZT₅ 980 mg/dm³
- fosfor ogólny 0,54 mg/dm³
- zawiesina ogólna 163,5 mg/dm³

Na terenie gminy funkcjonuje oddana w 1994 roku mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków z punktem zlewnym. Aktualnie oczyszczalnia wykorzystana jest w 30 – 40 %. Do punktu zlewnego dowożone są ścieki z przydomowych zbiorników z terenu gminy oraz odcieki ze składowiska w ilości Q = 5,0 m³/miesiąc. Nominalna przepustowość oczyszczalni wynosi Q śr. d. = 485 m³ / dobę. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości Mielno w bezpośrednim sąsiedztwie składowiska odpadów.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta łącznie z przyłączami wynosi 13,4 km. Do sieci na dzień 31.12.2004 r. przyłączonych jest 344 gospodarstw domowych. Na terenach wiejskich gminy Chodecz sieć kanalizacyjna funkcjonuje w dzielnicy mieszkaniowej Chodeczek.

2.4.4. Szkolnictwo

Na terenie Gminy Chodecz na chwilę obecną funkcjonuje sześć placówek oświatowych prowadzonych przez lokalny samorząd oraz Zespół Szkół prowadzony przez powiat. W 2004 roku zlikwidowana została Szkoła Podstawowa w Pyszkowie, skąd dzieci są dowożone do Chodcza. Reorganizacja systemu szkół jest wynikiem niżu demograficznego oraz coraz większych kosztów utrzymania tych placówek.

Od nowego roku szkolnego uruchomiony zostanie Miejsko – Gminny Ośrodek Edukacji Ekologicznej przy Szkole Podstawowej w Chodczu. Wyposażenie Ośrodka w sprzęt dydaktyczny nastąpi z funduszy WFOŚiGW (40 tys. zł) oraz środków własnych w wysokości 15 tys. zł). Zajęcia prowadzić będą miejscowi nauczyciele oraz zaproszeni goście np. przedstawiciele Nadleśnictwa, UMiG Chodecz, funduszy ochrony środowiska i in. Zadaniem Ośrodka jest promowanie szeroko pojętych tematów ochrony środowiska wśród dzieci i młodzieży szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki odpadów, ich segregacji, a przede wszystkim ograniczenia ilości powstawania.

Ośrodek będzie udostępniony dla uczniów ze wszystkich szkół z terenu gminy oraz po wcześniejszym uzgodnieniu dla grup dzieci i młodzieży z gmin ościennych. W godzinach pozalekcyjnych planuje się prowadzenie seminariów tematycznych dla zorganizowanych grup mieszkańców, np. rolników, myśliwych, przedsiębiorców.

2.4.5. Infrastruktura energetyczna

Energia elektryczna jest najbardziej dostępnym źródłem energii na terenie gminy. Cały obszar gminy jest zelektryfikowany. Przez teren miasta i gminy Chodecz biegnie linia energetyczna SN-110 kV oraz linie niskiego napięcia NN. Do infrastruktury należy również zaliczyć istniejące stacje transformatorowe.

3. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI

3.1. Odpady komunalne

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zmianami) odpady komunalne definiuje się jako: „ odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych ” (art.3, ust. 3, pkt.4).

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową człowieka są przede wszystkim gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej (infrastruktury).

Czynnikiem różnicującym skład i ilość odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych, jest istniejąca zabudowa mieszkaniowa oraz ilość gospodarstw domowych (w rozbiciu na miasto i gminę). W strukturze zabudowy miasta i gminy Chodecz można wyróżnić dwa typy zabudowy oraz następującą ilość gospodarstw domowych:

Typy zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem liczby mieszkańców

Lp.	Zabudowa (rodzaj)	Liczba osób stan na dzień 31.12.2003r.	Procentowy udział
	Ogółem	6625	100%
	z tego:		
1.	jednorodzinna	5935	89,58%
2.	wielorodzinna	690	10,42%

Struktura gospodarstw domowych na terenie gminy

Lp.	Struktura gospodarstw domowych	Ilość gospodarstw domowych stan na dzień: 31.12.2003 r	Procentowy udział
	Ogółem	2441	100%
	z tego:		
1.	Miasto	578	31,19%
2.	Gmina	1275	68,81%

Istotnym czynnikiem wpływającym na ilość i skład odpadów jest również zabudowa domków letniskowych nad Jeziarami : Kromszewickim, Chodeckim, Lubienieckim i Ługowiska. Tereny wokół jezior są zagospodarowane w około 90 %. Łącznie w bezpośredniej bliskości brzegów jezior znajduje się około 2500 działek letniskowych i rekreacyjnych. Około 70 % z nich tj. 1750 jest zagospodarowana. Do około 400 działek jest doprowadzona woda. Brak jest sieci wodociągowej na działkach położonych nad Jeziorem Lubienieckim i Ługowiska od strony miejscowości Mielinek i Pyszkowo. Na terenach działek letniskowych brak jest sieci kanalizacyjnej.

Do oszacowania ilości odpadów komunalnych, z terenu miasta i gminy Chodecz, przyjęto podział odpadów wg źródeł, w których te odpady są generowane. Z uwagi na skład, właściwości technologiczne oraz warunki i miejsca powstawania wyróżnia się następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady domowe związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych (zabudowa wielorodzinna, domy jednorodzinne, domki letniskowe),

- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności (np.: handel i usługi, szkolnictwo),
- odpady z terenów otwartych, takie jak:
 - uliczne z koszy, zmiotki,
 - z placu targowego
 - zieleni miejskiej,
- odpady wielkogabarytowe, (np.: zużyte meble, sprzęt gospodarstwa domowego, zużyty sprzęt elektroniczny, itp.).
- odpady budowlane typu gruz, materiały z rozbiórki

3.2. Odpady z sektora gospodarczego i odpady niebezpieczne

Ten rodzaj odpadów wytwarzany jest przede wszystkim przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Na dzień 31 grudnia 2003 r. w ewidencji działalności gospodarczej znajdowało się 445 wpisów. Podmioty te w zakresie swojej działalności zajmowały się głównie produkcją, obrotem handlowym artykułów spożywczych i przemysłowych, gastronomią, usługami budowlano-remontowymi i transportowymi, mechaniką samochodową i handlem samochodami oraz przetwórstwem drewna. Głównymi rodzajami odpadów wytwarzanymi przez te podmioty są odpady powstające podczas energetycznego spalania paliw, odpady z sektora rolno-spożywczego oraz odpady niebezpieczne.

Odpady wytwarzane podczas energetycznego spalania paliw powstają w trakcie spalania m.in. węgla kamiennego i węgla brunatnego.. Podstawowymi odpadami powstającymi w trakcie produkcji energii cieplnej są żużle i popioły paleniskowe, które następnie są wykorzystywane do produkcji materiałów budowlanych, rekultywacji i niwelacji terenów oraz jako substytuty kruszyw i dodatków doziarniających lub wypełniaczy wykorzystywanych w budownictwie drogowym.

Odpady z sektora rolno-spożywczego, które są wytwarzane na terenie gminy są to głównie odpady powstające w trakcie produkcji rolniczej, podczas przetwórstwa żywności pochodzenia zwierzęcego.. Odpady te powstają przede wszystkim w gospodarstwach rolnych i hodowlanych oraz zakładach przetwórstwa mięsnego. Głównym źródłem odpadów niebezpiecznych są procesy przemysłowe, rolnictwo, a także część odpadów komunalnych. Odpady te są przekazywane do unieszkodliwienia podmiotom posiadającym odpowiednie pozwolenia na zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów.

Wśród tych odpadów wyróżniamy:

- odpady zawierające PCB,
- baterie i akumulatory,
- odpady zawierające azbest,
- wraki samochodowe,
- zużyte opony,
- oleje odpadowe,
- odpady z urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- odpady medyczne i weterynaryjne,
- pestycydy,
- farby i lakiery.

Ilość wytwarzanych odpadów tego rodzaju jest zróżnicowana w zależności od jego typu. Podmioty je wytwarzające muszą posiadać specjalne zezwolenia wydawane w drodze decyzji, w których jest określona dopuszczalna ilość wytworzonych odpadów, a także sposób ich składowania i transportu. Wszelkie przepisy, które powstają na szczeblu rządu

i parlamentu mają na celu wyeliminowanie w jak najkrótszym czasie zagrożeń, jakie powstają w wyniku wytwarzania tych odpadów.

W związku z powyższym bardzo ważnym zagadnieniem jest minimalizacja wytwarzania odpadów. W polityce ekologicznej państwa stwierdza się „że w pierwszej kolejności należy dążyć do niewytwarzania wszelkiego rodzaju odpadów, co oznacza maksymalizację wysiłków na polu wdrażania technologii bezodpadowych i stosowania opakowań wielokrotnego użytku, a także nie stosowania procesów produkcyjnych energochłonnych, materiałochłonnych czy wodochłonnych. Dopiero w następnej kolejności należy stosować zasadą maksymalnego powtórnego wykorzystywania powstających odpadów, a wiać zasadą recyklingu. Utylizacja odpadów jest ostatnim ogniwem w tym łańcuchu i powinna być stosowana jedynie wtedy, kiedy wcześniejsze metody nie mogą przynieść efektu”.

Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów jest, więc najbardziej pożądaną strategią gospodarki odpadami.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami podaje zestaw środków prowadzących do zmniejszania ilości odpadów z działalności przemysłowej. Zasady te są uniwersalne i obowiązują także w odniesieniu do Miasta i Gminy Chodecz a mianowicie:

Optymalizacja gospodarki magazynowej i poprawa praktyk operacyjnych, do których należą:

- kontrola zapasów i pozostałości surowców,
- prowadzenie działań szkoleniowo - edukacyjnych,
- poprawa praktyk w zakresie dostaw, magazynowania i transportu materiałów,
- segregacja różnych typów odpadów dla ułatwienia ponownego użycia,
- segregacja odpadów niebezpiecznych ,
- eliminacja źródeł wycieków i rozlewów.

Modyfikacja urządzeń:

- instalowanie urządzeń, których stosowanie ogranicza lub eliminuje odpady,
- modyfikacja wyposażenia w celu zwiększenia recyklingu lub ponownego użycia odpadów,
- poprawa wydajności urządzeń,
- konserwacja profilaktyczna urządzeń,
- zmiana procesu technologicznego - zastosowanie najlepszej dostępnej technologii tam, gdzie jest to ekonomicznie możliwe,
- zmiana produktu końcowego na bardziej przyjazny środowisku, przedłużenie okresu przydatności produktu,
- substytucja niebezpiecznych surowców materiałami bezpiecznymi dla środowiska,
- optymalizacja parametrów procesów technologicznych i zużycia surowców,
- unowocześnienie procesów produkcyjnych,
- automatyzacja procesu technologicznego.

Recykling i ponowne użycie:

- instalowanie systemów zamkniętych,
- recykling wewnętrzny (np. wykorzystanie odpadu jako surowca do produkcji, odzysk surowców wtórnych lub składników użytecznych),
- recykling zewnętrzny (np. odpady jako substytut surowców naturalnych), giełda odpadów.

Tak, więc gospodarka odpadami przemysłowymi powinna być w kręgu zainteresowań administracji samorządowej wszystkich szczebli. Dotyczy to zwłaszcza udzielania pomocy jednostkom i zakładom produkcyjnym w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej, a także postulowania do administracji rządowej ustalania regionalnych wskaźników materiałochłonności

i poziomu powstawania odpadów oraz ich wykorzystywania.

Szczegółowe omówienie gospodarki odpadami zawiera „Plan Gospodarki Odpadami” gminy Chodecz, będący integralną częścią niniejszego opracowania.

4. CELE ŚRODOWISKOWE GMINY I ICH ZGODNOŚĆ Z POLITYKĄ PAŃSTWA, WOJEWÓDZTWA ORAZ POWIATU

Główne cele i priorytety dla Miasta i Gminy Chodecz to:

1. Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy
2. Przywrócenie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych
3. Ochrona powierzchni ziemi i rekultywacja terenów zdegradowanych
4. Poprawa bilansu hydrologicznego gminy
5. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych
6. Poprawa jakości powietrza
7. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i promocja walorów przyrodniczych (organizacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej)
8. Poprawa klimatu akustycznego gminy
9. Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego
10. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy
11. Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami

Cele, priorytety i zadania dla Miasta i Gminy Chodecz do roku 2007 i 2011

L.p.	Cel			
	Priorytet		do 2007	do 2011
	Zadania			
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy			
1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			
1.1.1	Zakładanie zadrzewień według wykonanych projektów		+	+
1.1.2	Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów prywatnych na terenie Miasta i Gminy Chodecz		+	+
1.1.3	Wspieranie inicjatyw na rzecz zwiększania udziału obszarów chronionych na terenie gminy		+	+
1.2	Łączenie ochrony walorów przyrodniczych z ochroną walorów kulturowych			
1.2.1	Wspieranie działań mających na celu odnowę zabytkowych założeń parkowych		+	+
1.2.2	Publikacje, opracowania, informatory, mapy itp. dotyczące obiektów przyrodniczych i zabytków kultury		+	+
1.3	Rozwój turystyki na terenach obejmujących ciąg jezior w dorzeczu rz. Chodeczki			
1.3.1	Przygotowywanie opracowań i planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z założeniami przyjętymi przez program		+	+
2	Przywrócenie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych			
2.1	Wdrażanie modelu rolnictwa zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym rolnictwa integrowanego i ekologicznego			
2.1.1	Upowszechnianie społecznej wiedzy na temat zawartości i celów programu rolno-środowiskowego		+	+
2.1.2	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych		+	+
2.1.3	Wspieranie i promowanie zadań mających na celu zwiększanie udziału zadrzewień i zakrzewień śródpolnych		+	+
2.1.4	Zalecanie wapnowania gleb przez rolników		+	+
2.2	Przeciwdziałanie erozji gleb i stepowieniu terenu gminy			
2.2.1	Opiniowanie i wspieranie zalesiania gruntów rolnych najniższych klas bonitacji		+	+
3	Ochrona powierzchni ziemi i rekultywacja terenów zdegradowanych			
3.1	Rekultywacja terenów zdegradowanych przez składowanie odpadów			
3.1.1	Bieżąca likwidacja pojawiających się dzikich wysypisk		+	-
3.2	Bieżąca rekultywacja terenów po eksploatacji surowców mineralnych			
3.2.1	Rekultywacja terenów po dzikich wyrobiskach (żwirowniach)		+	+
4	Poprawa bilansu hydrologicznego gminy			
4.1	Upowszechnianie działań mających na celu racjonalizację zużycia wody			
4.1.2	Wspieranie działań mających na celu zagospodarowanie wód opadowych w gospodarstwach domowych i zakładach		+	+
4.2	Sieć melioracyjna			
4.2.1	Promowanie działań mających za zadanie odnowienie i rozbudowę sieci melioracyjnej dla nadania jej charakteru nawadniającego		+	+
4.2.2	Pełne rozeznanie potrzeb w zakresie melioracji – w 2004 roku rozpoczęto realizację zadania Brzyszewo-Lutobórz II – zrealizowano 51 ha pozostało ok.300 ha		+	+
4.3	Sieć wodociągowa			
4.3.1	Budowa wodociągu w miejscowościach Końce, Niwki, Wola Adamowa, Nowiny		+	-
4.3.2	Budowa wodociągu sołectwie Pyszkowo		+	
4.3.3	Budowa wodociągu sołectwie Mielinek		-	+
4.3.4	Budowa sieci wodociągowej ul. Boczna, Chodecz		-	+

L.p.	Cel			
		Priorytet	Zadania	
			do 2007	do 2011
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy			
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej		
	4.3.5	Budowa sieci wodociągowej Brzyszewo - Bodzanówek	-	+
5	4.3.6	Budowa sieci wodociągowej ul. I Armii WP do Placu Kościuszki, Chodecz	-	+
	Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych			
	5.1	Kanalizacja obszarów miejskich i zwartych obszarów wiejskich		
	5.1.1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chodaczek (wykonano w 2004 r)	+	-
	5.1.2	Budowa kanalizacji na obrzeżach Jezior Kromszewickiego i Chodeckiego łącznie z systemem przepompowni ścieków - tereny działek rekreacyjnych – Mstowo, Bogolomia	+	+
	5.1.3	Promowanie inicjatyw w zakresie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	+	+
	5.1.4	Promowanie budowy małych grupowych oczyszczalni ścieków na terenach rekreacyjnych m.in. ośrodki wczasowe	+	+
	5.2	Ograniczanie powierzchniowego dopływu zanieczyszczeń do rzek, potoków i rowów melioracyjnych		
	5.2.1	Propagowanie zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych – rozwiązanie problemu gnojowicy z fermy w Chodczku	+	+
	5.3	Ograniczenie zagrożeń związanych z liniowymi źródłami zanieczyszczeń (główne drogi)		
	5.3.1	Wspieranie inicjatyw zmierzających do odwodnienia dróg powiatowych i wojewódzkiej	+	+
	5.4	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wód podziemnych		
	5.4.1	Inwentaryzacja zbiorników do gromadzenia nieczystości (szamb)	+	+
	5.4.2	Działania kontrolne na rzecz eliminacji użytkowania dołów chłonnych i byłych studni kopanych jako szamba	+	+
6	Poprawa jakości powietrza			
	6.1	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł stacjonarnych na terenie gminy		
	6.1.1	Promowanie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni (poprzez ocieplanie budynków i zmianę nośników energii)	+	+
	6.2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i zużycia energii przez obiekty podlegające administracji samorządu		
	6.2.1	Przebudowa kotłowni będących w zarządzie samorządu na olejowe (do 2004 roku wykonano w szkołach w Chodczu, Zalesiu, Cettach, Woli Adamowej)	+	-
	6.3	Wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii (biomasa, energia geotermalna, energia słoneczna, biopaliwa)		
	6.3.1	Rozpoznanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie	+	+
	6.4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza z dróg gminnych		
	6.4.1	Prace remontowe i modernizacyjne dróg gminnych sprzyjające poprawie płynności ruchu	+	+
7	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i promocja walorów przyrodniczych (organizacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej)			
	7.1	Rozwój form edukacji ekologicznej dla wszystkich grup wiekowych i różnych grup zawodowych		
	7.1.1	Upowszechnienie materiałów informacyjnych na temat zasad korzystania z publicznie dostępnej informacji o środowisku	+	+

L.p.	Cel			
	Priorytet			
	Zadania	do 2007	do 2011	
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy			
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej		
	7.1.2	Udział w upowszechnianiu informacji o zasadach rolnictwa ekologicznego	+	+
	7.1.3	Udział w upowszechnianiu zasad zawartych w Kodeksie Dobrych Praktyk Rolniczych	+	+
	7.1.4	Udział w upowszechnianiu informacji o możliwościach wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	+	+
	7.1.5	Udział w upowszechnianiu informacji na temat możliwości oszczędzania wody i wykorzystania wód opadowych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych	+	+
	7.1.6	Edukacja na rzecz poszanowania zasobów dzikiej przyrody i zieleni urządzonej	+	+
	7.2	Zainicjowanie i realizacja programu promocji przyrodniczo-krajobrazowych walorów gminy		
	7.2.1	Wspieranie inicjatyw na rzecz projektowania i wytyczania ścieżek przyrodniczych	+	+
	7.2.2	Propagowanie walorów przyrodniczych gminy (głównie gazetka gminna oraz Internet)	+	+
	7.2.3	Zorganizowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej przy Szkole Podstawowej w Chodczu	+	-
8	Poprawa klimatu akustycznego gminy			
	8.1	Wprowadzanie technicznych i organizacyjnych rozwiązań minimalizujących emisję hałasu w istniejącej sieci dróg		
	8.1.1	Modernizacja dróg gminnych m.in. w zakresie naprawy istniejącej nawierzchni	+	+
	8.2	Ograniczanie uciążliwości akustycznych ze strony podmiotów gospodarczych		
	8.2.1	Sprawowanie funkcji kontrolnej i inspirującej w zakresie ograniczania uciążliwości akustycznych – dot. firmy „APIS”	+	+
9	Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego			
	9.1	Ograniczanie skali zagrożeń i uciążliwości ze strony pól elektromagnetycznych		
	9.1.1	Sformułowanie wskazań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w związku z zagrożeniami dla ludzi) m.in. w zakresie telefonii komórkowej	+	+
10	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy			
	10.1.1	Prowadzenie akcji edukacyjnej z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji tzn. gazetka gminna i Internet	+	+
	10.1.2	Współdziałanie z instytucjami np. WIOŚ, Nadleśnictwo, straż pożarna, SANEPID w celu opracowania wczesnego systemu ostrzegania o zagrożeniach ekologicznych	+	+
	10.1.3	Promowanie wdrażania procedur zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach	+	+
11	Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami			
	11.1	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i biodegradowalnymi		
	11.1.1	Rozbudowa i modernizacja Gminnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Mielno-Lubieniec (zrealizowano w 2004 roku)	+	+
	11.1.2	Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska	+	+
	11.1.3	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	+	+

L.p.	Cel			
	Priorytet			
	Zadania	do 2007	do 2011	
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy			
1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			
11.1.4	Zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych	+	+	
11.1.5	Zapewnienie regularnego wywozu odpadów komunalnych	+	+	
11.2	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami wielkogabarytowymi			
11.2.1	Organizacja systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych	+	+	
11.3	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki wrakami samochodowymi i zużytymi oponami			
11.3.1	Zwiększenie stopnia złomowania starych samochodów	+	+	
11.3.2	Zwiększenie stopnia wykorzystania surowców pochodzących z złomowanych samochodów	+	-	
11.3.3	Zwiększenie stopnia wykorzystania zużytych opon	+	+	
11.4	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami budowlanymi			
11.4.1	Opracowanie koncepcji zbiórki i transportu odpadów komunalnych	+	+	
11.5	Wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki osadami ściekowymi			
11.5.1	Organizacja systemu kompostowania osadów ściekowych przy komunalnej oczyszczalni ścieków	+	-	
11.6	Systemowe rozwiązania w gospodarce odpadami niebezpiecznymi			
11.6.1	Wprowadzenie pełnej ewidencji odpadów niebezpiecznych i stworzenie banku danych o odpadach powstających w sektorze gospodarczym	+	-	
11.6.2	Stworzenie zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych i szkolnictwie	+	-	
11.6.3	Utworzenie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych od mieszkańców i podmiotów gospodarczych tzw. Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) oraz wprowadzenie zbiórki tych odpadów u źródła tzn. odbiór bezpośrednio od mieszkańców	+	+	
11.6.4	Utworzenie stacji przeładunkowej odpadów niebezpiecznych (SPON), przyjmującej odpady niebezpieczne od mieszkańców	+	+	
11.6.5	Zobligowanie zakładów – podmiotów gospodarczych do uzyskania stosownych zezwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych	+	+	
11.6.6	Opracowanie procedur transportu i kontroli odpadów niebezpiecznych na drodze od wytwórcy/odbiorcy odpadu do instalacji wykorzystania/unieszkodliwiania	+	+	
11.6.7	Opracowanie i przekazanie społeczeństwu informacji o substancjach niebezpiecznych i ich wpływie na zdrowie	+	+	
11.7	Pełne wyeliminowanie PCB oraz wdrożenie programu eliminacji azbestu			
11.7.1	Inwentaryzacja odpadów azbestowych i zawierających azbest (do 2006 roku)	+	-	
11.7.2	Harmonogram likwidacji azbestu (do 2006 roku)	+	-	
11.7.3	Inwentaryzacja urządzeń zawierających PCB oraz przygotowanie harmonogramu ich unieszkodliwiania i dekontaminacji	+	-	
11.7.4	Przygotowanie projektu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB	+	+	
11.7.5	Podniesienie świadomości przedsiębiorców, dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi PCB	+	--	
11.7.6	Bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów i urządzeń zawierających PCB	+	-	

L.p.	Cel				
		Priorytet		do 2007	do 2011
		Zadania			
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy				
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			
	11.8	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów			
	11.8.1	Likwidacja dzikich składowisk odpadów		+	+

5. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWE DLA RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW NATURALNYCH ORAZ POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z CELÓW KRÓTKO – I DŁUGOTERMINOWYCH

Zadania zostały pogrupowane według przyjętych celów:

1. Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy
2. Przywrócenie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych
3. Ochrona powierzchni ziemi i rekultywacja terenów zdegradowanych
4. Poprawa bilansu hydrologicznego gminy
5. Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych
6. Poprawa jakości powietrza
7. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i promocja walorów przyrodniczych (organizacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej)
8. Poprawa klimatu akustycznego gminy
9. Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego
10. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy
11. Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami

Harmonogram uruchamiania środków finansowych dla krótkoterminowych zadań własnych

Nr	Zadanie	do 2005	do 2007	do 2011
4.3.1.	Budowa wodociągu w miejscowości Wola Adamowa, Końce, Niwki, Nowiny	+		
4.3.2.	Budowa ujęcia wody i wodociągu w sołectwie Pyszkowo	-	+	
4.3.3.	Budowa wodociągu w sołectwie Mielinek	-	+	
5.1.1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Mstowo i Bogolomia (tereny działek rekreacyjnych i wypoczynkowych)	-	-	+
5.1.2	Zakończenie modernizacji oczyszczalni ścieków w miejscowości Mielno - Lubieniec	+		
7.1.6.	Edukacja na rzecz poszanowania zasobów dzikiej przyrody i zieleni urządzonej	+	+	+
7.2.2	Propagowanie walorów przyrodniczych gminy (głównie gazetka gminna oraz internet)	+	+	+
7.2.3	Zorganizowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej przy Szkole Podstawowej w Chodczu	+	+	-
11.1.3	Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska	+	+	+
11.1.4	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	+	+	+
11.1.5	Zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych	+	+	+
11.6.3	Utworzenie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych od mieszkańców i podmiotów gospodarczych tzw. Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) oraz wprowadzenie zbiórki tych odpadów u źródła tzn. odbiór bezpośrednio od mieszkańców		+	
1.1.1	Zakładanie zadrzewień według wykonanych projektów	b.d.	b.d.	b.d.
2.1.2	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych	b.d.	b.d.	b.d.
2.2.1	Opiniowanie i wspieranie zalesienia gruntów rolnych najniższych klas bonitacji	b.d.	b.d.	b.d.
3.1.1	Modernizacja składowiska odpadów komunalnych w m. Mielno (wykonano w 2004 r)	+		
4.2.2	Pełne rozeznanie potrzeb w zakresie melioracji- realizacja zadań w miarę posiadanych możliwości	+	+	+
5.1.4	Promowanie inicjatyw w zakresie budowy indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków	b.d.	b.d.	b.d.
5.4.1	Inwentaryzacja zbiorników do gromadzenia nieczystości (szamb)	-	+	+
6.3.1	Rozpoznanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie	b.d.	b.d.	b.d.
6.4.1	Prace remontowe i modernizacyjne dróg gminnych sprzyjające poprawie płynności ruchu	+	+	+
11.7.1	Inwentaryzacja odpadów azbestowych (do 2006r.)	b.d.	b.d.	b.d.
11.7.2	Harmonogram likwidacji azbestu (do 2006r.)	b.d.	b.d.	b.d.
11.7.3	Inwentaryzacja urządzeń zawierających PCB	b.d.	b.d.	b.d.
11.8.1	Inwentaryzacja oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów	b.d.	b.d.	b.d.

Zbiornicze zestawienie przewidywanych środków finansowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska z wyszczególnieniem źródeł i mechanizmów finansowania

L.P.	Cel		Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
	Priorytet					
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej				
	1.1.1	Zakładanie zadrzewień według wykonanych projektów	b.d.	Środki własne, inwestorów, fundusze celowe, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	WFOŚiGW PFOŚiGW N - ctwa	
	1.1.2	Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacji stanu lasów prywatnych na terenie miasta i gminy Chodecz	b.d.	Środki z budżetu powiatu, inwestorów, fundusze celowe,	WFOŚiGW PFOŚiGW N - ctwa	
	1.1.3	Wspieranie inicjatyw na rzecz zwiększania udziału obszarów chronionych na terenie gminy	b.d.	Środki własne, środki finansowe wojewody, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	WFOŚiGW PFOŚiGW N - ctwa	
	1.2	Łączenie ochrony walorów przyrodniczych z ochroną walorów kulturowych				
	1.2.1	Wspieranie działań mających na celu odnowę zabytkowych założeń parkowych	b.d.	Środki własne, inwestorów, fundusze celowe, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	Konserwator zabytków	
	1.2.2	Publikacje, opracowania, informatory, mapy itp. dotyczące obiektów przyrodniczych i zabytków kultury	b.d.	Środki własne, WFOŚiGW, PFOŚiGW	Konserwator zabytków	
	1.3	Rozwój turystyki na terenach w dorzeczu Chodeczki i ciągu jezior				
	1.3.1	Przygotowywanie opracowań i planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z założeniami przyjętymi przez program	b.d.	Środki własne, fundusze ochrony środowiska		
2	Przywrócenie równowagi przyrodniczej na obszarach rolniczych					
	2.1	Wdrażanie modelu rolnictwa zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym rolnictwa ekologicznego				
	2.1.1	Upowszechnianie społecznej wiedzy na temat zawartości i celów programu rolno-środowiskowego	b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW		
	2.1.2	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych	b.d.	Budżet gminy, środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW,	Gmina, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW	

L.P	Cel		Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
		Priorytet				
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
		1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			
		2.1.3	Wspieranie i promowanie zadań mających na celu zwiększanie udziału zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	b.d.	Budżet gminy, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW	Gmina, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
		2.1.4	Zalecanie wapnowania gleb przez rolników	b.d.	Środki własne gospodarstw rolniczych, budżet gminy, Skarb Państwa	właściciele gruntów
		2.2	Przeciwdziałanie erozji gleb i stepowieniu terenu gminy			
		2.2.1	Opiniowanie i wspieranie zalesiania gruntów rolnych najniższych klas bonitacji	b.d.	Środki własne gospodarstw rolniczych, budżet gminy, Skarb Państwa, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	Gmina, WFOŚiGW, PFOŚiGW
3	Ochrona powierzchni ziemi i rekultywacja terenów zdegradowanych w tys. zł					
		3.1	Rekultywacja terenów zdegradowanych przez składowanie odpadów			
		3.2	Bieżąca rekultywacja terenów po eksploatacji surowców mineralnych			
		3.2.1	Rekultywacja terenów po „dzikich żwirowniach”	b.d.	Środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW	NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
4	Poprawa bilansu hydrologicznego gminy					
		4.1	Upowszechnianie działań mających na celu racjonalizację zużycia wody			
		4.1.1	Wspieranie działań mających na celu zagospodarowanie wód opadowych w gospodarstwach domowych i zakładach	b.d.	Środki własne gospodarstw,	Gmina, podmioty gospodarcze
		4.2	Sieć melioracyjna			
			4.2.1	Odnowienie sieci melioracyjnej dla nadania jej charakteru nawadniającego	b.d.	Środki własne, Administratorzy cieków, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
		4.2.2	Pełne rozeznanie potrzeb w zakresie melioracji – kontynuacja zadania Brzyszewo – Lutobórz II	b.d.	Środki własne, SPO, Zarząd Województwa, rolnicy	Gmina, KPZM i UW zainteresowani rolnicy
		4.3.	Sieć wodociągowa			
		4.3.1	Budowa wodociągu w miejscowościach	b.d.	Środki własne,	mieszkańcy

L.P.	Cel		Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
		Priorytet				
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej				
			Wola Adamowa, Niwki, Końce, Nowiny		udział społeczeństwa	
		4.3.2.	Budowa wodociągu w sołectwie Pyszkowo	b.d.	Środki własne, fundusze celowe, środki UE	mieszkańcy, właściciele działek rek.
4.3.3.	Budowa wodociągu w sołectwie Mielinek	b.d.	Środki własne, fundusze celowe, środki UE	mieszkańcy, właściciele działek rek.		
5	Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zachowanie zasobów wód podziemnych					
	5.1	Kanalizacja obszarów miejskich i zwartych obszarów wiejskich				
		5.1.1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chodaczek (wykonano w 2004 roku)	220,00 tys.	Środki własne, fundusze celowe, budżet Państwa	NFOŚiGW, WFOŚiGW
		5.1.2	Budowa kanalizacji w miejscowościach Mstowo, Bogolomia	3 100,00 tys.	Środki własne, fundusze celowe, budżet Państwa	NFOŚiGW, WFOŚiGW
		5.1.3	Dalszy etap rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych w miejscowości Mielno-Lubieniec	2 311,00 tys.	Środki własne przedsiębiorstwa	NFOŚiGW
		5.1.4	Promowanie inicjatyw w zakresie budowy indywidualnych systemu oczyszczania ścieków	b.d.	Środki własne, fundusze celowe, NFOŚiGW, WFOŚiGW	NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
		5.1.5	Promowanie budowy małych grupowych oczyszczalni ścieków na terenach rekreacyjnych m.in. ośrodki wczasowe	b.d.	Środki własne, fundusze celowe, NFOŚiGW, WFOŚiGW	NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW
	5.2	Ograniczanie powierzchniowego dopływu zanieczyszczeń do rzek, potoków i rowów melioracyjnych				
		5.2.1	Propagowanie zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych	b.d.	Stowarzyszenie rolnicze, budżet gminy, dofinansowanie z budżetu powiatu	WODR, grupy producenckie, Izba Rolnicza
	5.3	Ograniczenie zagrożeń związanych z liniowymi źródłami zanieczyszczeń (główne drogi)				
		5.3.1	Wspieranie inicjatyw zmierzających do odwodnienia dróg powiatowych i wojewódzkiej	b.d.	Budżet powiatu, Środki administratorów dróg	NFOŚiGW, WFOŚiGW
	5.4	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wód podziemnych				
		5.4.1	Inwentaryzacja zbiorników do gromadzenia nieczystości (szamb)	b.d.	Środki własne	-
		5.4.2	Działania kontrolne na rzecz eliminacji użytkowania dołów chłonnych i byłych studni kopanych jako szamba	b.d.	Środki własne	-
5.4.3		Budowa ujęcia i stacji uzdatniania wody w		Środki własne,	-	

L.P	Cel					
		Priorytet	Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej				
		Pyszkowie		fundusze celowe, środki UE		
6	Poprawa jakości powietrza					
	6.1	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze źródeł stacjonarnych na terenie gminy				
	6.1.1	Promowanie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni (poprzez ocieplenie budynków i zmianę nośników energii)	b.d.	Środki własne, Przedsiębiorstw, WFOŚiGW, banki	WIOŚ, przedsiębiorcy	
	6.2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i zużycia energii przez obiekty podlegające administracji samorządu				
	6.2.1.	Zmiana ogrzewania z węglowego na olejowe w szkołach w Cettach, Woli Adamowej, Chodczu i Zalesiu (wykonano w 2004 roku)		środki własne, fundusze unijne	NFOŚiGW	
	6.3	Wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii (biomasa, energia geotermalna, energia słoneczna, biopaliwa)				
	6.3.1	Rozpoznanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie	b.d.	Środki własne, Budżet powiatu w miarę posiadanych środków, WFOŚiGW	NFOŚiGW, WFOŚiGW	
	6.4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza z dróg gminnych				
	6.4.1	Prace remontowe i modernizacyjne dróg gminnych sprzyjające poprawie płynności ruchu: a) remont naw. drogi Chodaczek-Brzyszewo dł. 2800 mb. w 2004 r. b) remont nawierzchni drogi w Sobiczewach, dł. 1350 mb. w 2004 r. c) remont nawierzchni drogi w Zbijewie, dł. 980 mb. w 2004 r. d) remont nawierzchni drogi w Kromszewicach, dł. 2800mb. – plan. 2005 r e) remont nawierzchni drogi Strzyżki – Mstowo, dł. 930 mb. plan. 2005 r. f) modernizacja ul. Polnej dł. 710 mb, plan. 2005 r i Bukowej g) modernizacja ul. Aptecznej h) modernizacja ul. Jodłowej i Lipowej i) modernizacja drogi Zbijewo-Psary j) modernizacja ulic Sadowa i Boczna k) modernizacja ulic Sadowa i Boczna	1 065,50 tys. 112,50 tys. 92,90 tys. 1 078,00 tys. 521,50 tys. 1 065,50 tys. b.d. b.d. b.d. b.d.	śr. własne, SAPARD śr. własne śr. własne śr. własne EFRR śr. własne EFRR śr. własne, EFRR śr. własne, EFRR śr. własne, EFRR śr. własne, EFRR śr. własne, EFRR		
7	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i promocja walorów przyrodniczych (organizacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej)					
	7.1	Rozwój form edukacji ekologicznej dla wszystkich grup wiekowych i różnych grup zawodowych				
	7.1.1	Upowszechnianie materiałów informacyjnych na temat zasad korzystania z	b.d.	Stowarzyszenia rolnicze, budżet	Stowarzyszenia rolnicze	

L.P	Cel					
		Priorytet	Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej				
			publicznie dostępnej informacji o środowisku		gminy, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	
	7.1.2.		Udział w upowszechnianiu informacji o zasadach rolnictwa ekologicznego	b.d.		
	7.1.3		Udział w upowszechnianiu zasad zawartych w Kodeksie Dobrych Praktyk Rolniczych	b.d.	Stowarzyszenia rolnicze, budżet gminy, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	Stowarzyszenia rolnicze
	7.1.4		Udział w upowszechnianiu informacji o możliwościach wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	b.d.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Środki własne, organizacje pozarządowe, inwestorzy, dofinansowanie z budżetu powiatu w miarę posiadanych środków	
	7.1.5		Udział w upowszechnianiu informacji na temat możliwości oszczędzania wody i wykorzystania wód opadowych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych	b.d.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Środki własne, organizacje pozarządowe, dofinansowanie z budżetu powiatu	NFOŚiGW, WFOŚiGW, przedsiębiorstwa
	7.1.6		Edukacja na rzecz poszanowania zasobów dzikiej przyrody i zieleni urządzonej		Budżet gminy, WFOŚiGW, PFOŚiGW	WFOŚiGW, PFOŚiGW,
	7.2	Zainicjowanie i realizacja programu promocji przyrodniczo-krajobrazowych walorów gminy				
	7.2.1		Wspieranie inicjatyw na rzecz projektowania i wytyczania ścieżek przyrodniczych	b.d.	Środki własne, WFOŚiGW, PFOŚiGW	WFOŚiGW, PFOŚiGW, Kuratorium Oświaty
	7.2.2		Propagowanie walorów przyrodniczych gminy (głównie gazetka gminna oraz Internet)	b.d.	Budżet gminy, WFOŚiGW, PFOŚiGW	WFOŚiGW, PFOŚiGW,
	7.2.3		Zorganizowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej przy Szkole Podstawowej w Chodczu	55 tys. zł (z tego 40 tys. zł – WFOŚiGW, 15 tys. śr. własne)	Budżet gminy, WFOŚiGW	SP w Chodczu WFOŚiGW
8	Poprawa klimatu akustycznego gminy					

L.P	Cel		Priorytet			
			Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy					
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej				
	8.1	Wprowadzanie technicznych i organizacyjnych rozwiązań minimalizujących emisję hałasu w istniejącej sieci dróg				
	8.1.1	Modernizacja dróg gminnych m.in. w zakresie naprawy istniejącej nawierzchni zgodnie z 6.4.1.	b.d.	Środki własne, fundusze celowe, środki UE		
	8.2	Ograniczanie uciążliwości akustycznych ze strony podmiotów gospodarczych				
	8.2.1	Sprawowanie funkcji kontrolnej i inspirującej w zakresie ograniczania uciążliwości akustycznych – dot. głównie firmy „APIS”	b.d.		Gmina, PIOŚ, WIOŚ	
9	Minimalizacja zagrożeń ze strony promieniowania elektromagnetycznego					
	9.1	Ograniczenie skali zagrożeń i uciążliwości ze strony pól elektromagnetycznych				
	9.1.1	Sformułowanie wskazań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w związku z zagrożeniami dla ludzi) m.in. w zakresie telefonii komórkowej	b.d.		Gmina	
10	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego gminy					
	10.1	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska				
	10.1.1	Prowadzenie akcji edukacyjnej z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji tzn. gazетка gminna i Internet	b.d.	Środki własne WFOŚiGW, PFOŚiGW,	WFOŚiGW, PFOŚiGW, N -ctwa	
	10.1.2	Współdziałanie z instytucjami np. WIOŚ, Nadleśnictwo, straż pożarna, SANEPID w celu opracowania wczesnego systemu ostrzegani o zagrożeniach ekologicznych	b.d.	WFOŚiGW, PFOŚiGW, N -ctwa	Gmina	
	10.1.3	Promowanie wdrażania procedur zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach	b.d.	Budżety przedsiębiorstw		
11	Zmniejszenie obciążenia środowiska odpadami					
	11.1	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i biodegradowalnymi				
	11.1.1					
	11.1.2					
	11.1.3	Objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska	b.d.	Środki własne	WFOŚiGW PFOŚiGW	
	11.1.4	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	b.d.			
	11.1.5	Zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych	b.d.	Środki własne WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW	
	11.1.6	Zapewnienie regularnego wywozu odpadów komunalnych	b.d.	Środki własne	WFOŚiGW PFOŚiGW	
	11.2	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami wielkogabarytowymi				
	11.2.1	Organizacja systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych	b.d.	Środki własne WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW	
11.3	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki wrakami samochodowymi i zużytymi oponami					
11.3.1	Zwiększenie stopnia złomowania starych	b.d.	Środki własne,	WFOŚiGW		

L.P.	Cel				
	Priorytet	Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy				
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			
		samochodów		inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	PFOŚiGW
	11.3.2	Zwiększenie stopnia wykorzystania surowców pochodzących z złomowanych samochodów	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.3.3	Zwiększenie stopnia wykorzystania zużytych opon	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.4	Systemowe rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami budowlanymi			
	11.4.1	Opracowanie koncepcji zbiórki i transportu odpadów budowlanych	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.5	Wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki osadami ściekowymi			
	11.5.1	Organizacja systemu kompostowania osadów ściekowych przy komunalnej oczyszczalni ścieków	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6	Systemowe rozwiązania w gospodarce odpadami niebezpiecznymi			
	11.6.1	Wprowadzenie pełnej ewidencji odpadów niebezpiecznych i stworzenie banku danych o odpadach powstających w sektorze gospodarczym	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.2	Stworzenie zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych i szkolnictwie	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.3	Utworzenie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych od mieszkańców i podmiotów gospodarczych tzw. Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) oraz wprowadzenie zbiórki tych odpadów u źródła tzn. odbiór bezpośrednio od mieszkańców	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.4	Utworzenie stacji przeładunkowej odpadów niebezpiecznych (SPON), przyjmującej odpady niebezpieczne od mieszkańców	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.5	Zobligowanie zakładów – podmiotów gospodarczych do uzyskania stosownych zezwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.6	Opracowanie procedur transportu i kontroli odpadów niebezpiecznych na drodze od wytwórcy/odbiorcy odpadu do instalacji wykorzystania/unieszkodliwiania	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW PFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW
	11.6.7	Opracowanie szerokiej edukacji społeczeństwa o substancjach niebezpiecznych i ich wpływie na zdrowie	b.d.	Środki własne, inwestorów WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW

L.P	Cel				
	Priorytet	Zadania	Szacunkowa wielkość nakładów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia	Źródła finansowania	Partnerzy
1	Zachowanie i wzbogacenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy				
	1.1	Zachowanie różnorodności biologicznej			PFOŚiGW
	11.7	Pełne wyeliminowanie PCB oraz wdrożenie programu eliminacji azbestu			
	11.7.1	Inwentaryzacja odpadów azbestowych i zawierających azbest (do 2006 roku)	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.7.2	Harmonogram likwidacji azbestu (do 2006 roku)	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.7.3	Inwentaryzacja urządzeń zawierających PCB oraz przygotowanie harmonogramu ich unieszkodliwiania i dekontaminacji	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.7.4	Przygotowanie projektu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.7.5	Podniesienie świadomości przedsiębiorców, dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi PCB	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.7.6	Bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów i urządzeń zawierających PCB	b.d.	Budżet gminy, Budżet powiatu WFOŚiGW	WFOŚiGW PFOŚiGW WIOŚ
	11.8	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów			
	11.8.1	Inwentaryzacja oraz likwidacja dzikich składowisk odpadów	b.d.	Środki własne, NFOŚiGW WFOŚiGW, PFOŚiGW	NFOŚiGW WFOŚiGW, PFOŚiGW

6. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH, W PODZIALE NA ZADANIA WŁASNE I KOORDYNOWANE

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na władzach lokalnych. Z uwagi na konieczność zachowania spójności koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych, a także współpracy z pozostałymi partnerami, zarządzanie środowiskiem Gminy Chodecz przy Pomocy programu Ochrony Środowiska wymaga ustalenia roli i zakresu działania dla poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu jego monitoringu.

Partnerzy, a więc podmioty realizujące niniejszy Program nie stanowią grupy jednorodnej. Rolę nadrzędną w realizacji Programu pełnią władze lokalne, które bezpośrednio nim zarządzają. Władze gminy pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji:

- Funkcja regulacyjna - składają się na nią akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych;
- Funkcje wykonawcze (zadania wynikające z ustaw) i kontrolne;
- Funkcje wspierające – funkcje te są ukierunkowane w stosunku do podmiotów zaangażowanych w rozwój gminy;
- Funkcje kreujące – funkcje te mają za zadania kreować działania ukierunkowane na poprawę środowiska.

Ważnym odbiorcą Programu jest społeczność lokalna będąca zarazem beneficjentem jego rezultatów.

Zarządzanie środowiskiem realizowanym z zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju posługuje się określonymi instrumentami o charakterze prawnym, finansowym i społecznym. Instrumenty te mają charakter uniwersalny, a ich zastosowanie ma miejsce na poszczególnych szczeblach administracyjnych.

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska należą: standardy i normy środowiskowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna. Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

7. OSZACOWANIE MOŻLIWOŚCI I ZAGROZEŃ FINANSOWANIA PROGRAMU

Analiza ekonomiczno-finansowa budżetu gminy jest ważną częścią Programu Ochrony Środowiska, gdyż możliwość finansowania zadań z budżetów gminy są ograniczone, a zadania inwestycyjne, które stawiane są przed samorządami lokalnymi są bardzo duże. Stan środowiska przyrodniczego w Polsce ulega pomimo wszystko stopniowej poprawie dzięki wzrostowi nakładów inwestycyjnych na jego ochronę. Przeznaczenie środków w budżecie na daną inwestycję jest ważnym elementem planowania, gdyż samorząd finansuje różne sfery życia społeczności lokalnej (np. oprócz infrastruktury technicznej, również infrastrukturę społeczną). Mając świadomość znaczenia planowanych inwestycji dla poprawy stanu środowiska naturalnego stwierdza się, że wielkość projektowanych zamierzeń daleko wykracza poza możliwości finansowe, stąd też realizacja wnioskowanych zadań jest możliwa wyłącznie przy wspomaganii ich wykonywania ze źródeł zewnętrznych.

Dla gminy dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki o oprocentowaniu preferencyjnym udzielne przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych.

Osiągane przez Polskę coraz lepsze wyniki w ochronie środowiska są w dużej mierze efektem funkcjonującego systemu finansowania przedsięwzięć proekologicznych. Podstawę tego systemu stanowią przede wszystkim instytucjonalne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W związku z członkostwem naszego kraju w Unii Europejskiej podstawowe znaczenie nabierają fundusze strukturalne.

W zakresie ochrony środowiska, rozwoju regionalnego i rozwoju wsi funkcjonują m.in. takie organizacje i fundusze jak:

7.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Fundusz został powołany w 1989 r. Zasady działania NFOŚiGW ściśle określa Prawo ochrony środowiska, jednak na rok 2004 przyjęto nowe zasady działania, w których preferencje mają przedsięwzięcia związane z wypełnieniem przez Polskę dyrektyw unijnych i zapisów obowiązujących w Traktacie Akcesyjnym. Prawo ochrony środowiska określa, że środki NFOŚiGW mogą być przeznaczane na wymienione cele (przypisane do gminnych, powiatowych i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej) a także na:

- rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej,
- rozwój specjalistycznego potencjału wykonawczego służącego realizacji inwestycji na rzecz ochrony Środowiska i gospodarce wodnej,
- rozwój sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu Środowiska,
- realizację kompleksowych programów badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz programów edukacji ekologicznej,
- wspomaganie realizacji wojewódzkich i ponadwojewódzkich programów ochrony środowiska,
- realizację innych zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach NFOŚiGW.

Tak ustalona działalność NFOŚiGW finansowana jest przez: udzielanie oprocentowanych pożyczek, dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek, przyznawanie dotacji, wnoszenie udziałów do spółek działających w kraju, nabywanie obligacji, akcji i udziałów spółek działających w kraju, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

7.2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ustanowione w 1993 r. i posiadające osobowość prawną są głównym źródłem pomocy finansowej (w formie pożyczek i dotacji) na przedsięwzięcia ochrony środowiska realizowane na poziomie regionalnym. W 2002 roku wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej wydały na finansowanie różnych form ochrony środowiska ponad 1 mld 546 mln złotych. Dochodami WFOŚiGW są opłaty za składowanie odpadów i kary związane z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem (28,8% tych wpływów), a także opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych (50,4% tych wpływów). Cele i kierunki finansowania określone są w Prawie ochrony środowiska i obejmują wymienione już rodzaje działalności (dla gminnych i powiatowych funduszy) przy czym dotacje i pożyczki WFOŚiGW mogą być także przeznaczone na finansowanie:

- działań na rzecz ochrony przyrody oraz zadań związanych ze zwiększaniem lesistości kraju,
- działań polegających na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków,
- badań, upowszechniania ich wyników, a także postępu technicznego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- opracowywania i wdrażania nowych technik i technologii, zwłaszcza dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw,
- zapobiegania lub usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska,
- opracowywania planów służących gospodarowaniu zasobami wodnym oraz utworzenia katastru wodnego,
- innych zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności wojewódzkich funduszy, w tym realizacji programów ochrony środowiska.

Każdy z istniejących 16 funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej ustala corocznie listę priorytetów i zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielana dotacji. Różna jest zatem skala oprocentowania pożyczek i wysokość ewentualnego umorzenia pożyczki. W zasadzie jednak procedury obowiązujące w wojewódzkich funduszach ochrony środowiska i gospodarki wodnej generalnie nie odbiegają od zasad obowiązujących w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.3. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Powiatowe fundusze (obecnie 373) powstały w 1999 r. w efekcie reformy administracyjnej kraju. Środki funduszy powiatowych pochodzą z 10% odpisu od opłat i kar ekologicznych. W 2002 roku z powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na cele ochrony środowiska wydawano zaledwie 181,7 mln zł w skali całego kraju. Podobnie jak gminne fundusze również powiatowe fundusze ochrony środowiska

i gospodarki wodnej nie mają osobowości prawnej i mogą przeznaczać środki (tylko dotacje) na 11 celów, w tym między innymi:

- przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez Radę Powiatu służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

7.4. Fundusz SAPARD.

Fundusz SAPARD skierowany jest do krajów kandydujących do członkostwa w Unii Europejskiej na pomoc w stymulowaniu rozwoju obszarów wiejskich, ułatwienie procesu integracji sektora rolnego z UE oraz płynne włączenie rolnictwa krajów kandydujących w system Wspólnej Polityki Rolnej i Strukturalnej UE. Termin realizacji wyznaczono na lata 2000 – 2006.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Unii Europejskiej z dnia 21 czerwca 1999r. program może wspierać następujące przedsięwzięcia:

- inwestycje w gospodarstwach rolnych,
- poprawę przetwórstwa i marketingu produktów rolnych i rybnych,
- poprawę struktur kontroli jakości, kontroli weterynaryjnej i kontroli zdrowia roślin na rzecz jakości artykułów żywnościowych i ochrony konsumenta,
- wprowadzanie metod produkcji rolnej zmierzających do ochrony środowiska naturalnego oraz krajobrazu wiejskiego,
- rozwój i dywersyfikacja działalności gospodarczej,
- wprowadzanie systemu zastępstw w gospodarstwach rolnych oraz systemu usług w systemie zarządzania gospodarstwami,
- tworzenie grup producenckich,
- odnowę i rozwój wsi oraz ochronę dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich,
- poprawę struktury obszarowej oraz scalenie gruntów,
- tworzenie i aktualizowanie systemu rejestru gruntów,
- doskonalenie szkolenia zawodowego,
- rozwój i ulepszenie infrastruktury na obszarach wiejskich,
- gospodarkę zasobami wodnymi w rolnictwie,
- leśnictwo i zalesienie obszarów rolnych, inwestycje w prywatnych gospodarstwach leśnych oraz przetwórstwo i marketing produktów leśnych,
- pomoc techniczna na rzecz środków działań objętych programem.

Obecnie przyjmowanie wniosków i związanych z nim projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zostało już zakończone.

7.5. Fundusze strukturalne.

Fundusze strukturalne mają na celu realizację polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zmierzającą do wyrównywania różnic między regionami. W skład funduszy strukturalnych wchodzi: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz Finansowy Instrument Wsparcia Rybołówstwa. Fundusze te przysługują regionom, których PKB na mieszkańca wynosi mniej niż 75% średniego PKB Unii Europejskiej.

W latach 2004 – 2006 na fundusze strukturalne dla 15 krajów członkowskich przeznaczono około 195 mld euro. Fundusze Strukturalne przysługują regionom, których PKB na mieszkańca wynosi mniej niż 7% średniego PKB Unii Europejskiej. Nowością wprowadzoną w Agendzie 2000, jest przyjęcie ograniczenia pomocy, jaką dany kraj może

uzyskać z Unii Europejskiej, do równowartości 4% PKB tego kraju.

Środki finansowe z Funduszy Strukturalnych są rozdysponowane w ramach trzech celów pomiędzy cztery fundusze, zarządzane przez właściwe Dyrekcje Generalne Komisji Europejskiej. Ze względu na to, kto jest odpowiedzialny za przygotowanie i wykorzystanie środków, cztery fundusze dzielą się na dwie grupy: programy krajowe, czyli przygotowywane przez kraj członkowski i po uzgodnieniu z Komisją Europejską samodzielnie przez ten kraj realizowane Inicjatywy Wspólnotowe i działania innowacyjne, czyli programy dotyczące kluczowych zagadnień dla Unii jako całości, opracowane przez właściwe służby Komisji Europejskiej i po uzgodnieniach z krajami członkowskimi realizowane bezpośrednio przez Komisję. Poza tym fundusze strukturalne dzielą się na regionalne i horyzontalne. Regionalne to takie, o które ubiegać się mogą wnioskodawcy określonego regionu Unii, spełniającego przyjęte przez Komisję Europejską kryteria. Horyzontalne zaś to takie, o których środki można się ubiegać bez względu na lokalizację wnioskodawcy, czyli na całym terytorium Unii.

7.6. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Powstał w 1975 roku. Jego głównym zadaniem jest likwidowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do Wspólnoty. W ramach funduszu może być udzielona pomoc na: inwestycje produkcyjne umożliwiające tworzenie lub utrzymanie stałych miejsc pracy; inwestycje w infrastrukturę, z uwzględnieniem tworzenia sieci transeuropejskich dla regionów gdzie dochód PKB na mieszkańca jest poniżej 75%, tereny słabo zaludnione (poniżej 8 mieszkańców na jeden km kwadratowy) oraz obszary ultraperyferyjne; inwestycje w edukację i opiekę zdrowotną w najslabiej rozwiniętych regionach; rozwój potencjału lokalnego: małych i średnich przedsiębiorstw; działalność badawczo-rozwojową; inwestycje związane z ochroną środowiska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego wspierając wybrane regiony współfinansuje realizację ważnych celów polityki strukturalnej UE. Są to: rozwój i dostosowania strukturalne regionów opóźnionych w rozwoju oraz przekształcenia strukturalne terenów silnie uzależnionych od upadających gałęzi przemysłu.

Dostępne na rynku formy finansowania inwestycji ekologicznych dzieli się na:

- kredyty, pożyczki, obligacje, leasing,
- udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach,
- dotacje.

W polityce finansowej gmin zauważa się dużą ostrożność budżetową, wyrażającą się niewykorzystaniem możliwości realizacji zadań ze źródeł zewnętrznych. Rachunek ekonomiczny wykazuje jednak, iż w naszych warunkach efektywność prowadzenia inwestycji wymaga nie tylko angażowania wysokich środków własnych, ale także aktywnej polityki mającej na celu pozyskiwanie środków zewnętrznych.

8. MONITORING REALIZACJI CELÓW ŚRODOWISKOWYCH GMINY - KRYTERIA, ZASADY ORGANIZACYJNE, LIMITY I WSKAŹNIKI

Dotychczasowy rozwój teorii i praktyki zarządzania ekologicznego wskazuje, że system zarządzania realizujący cele ekologiczne powinien opierać działania na następujących zasadach:

- zanieczyszczający płaci, użytkownik płaci,
- przezorności,
- współodpowiedzialności,
- pomocniczości.

Są to zasady powszechnie już akceptowane i stosowane w wielu krajach. Jednocześnie z istoty koncepcji zrównoważonego rozwoju wynikają tzw. złote reguły zarządzania ekologicznego:

- nieodnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane w takim zakresie, w jakim istnieje możliwość ich substytucyjnego kompensowania zasobami odnawialnymi,
- odnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane tylko w zakresie nie przekraczającym stopnia ich odnawialności,
- chłonność środowiska nie powinna być w żadnym zakresie przekroczona,
- różnorodność biologiczna środowiska nie powinna maleć.

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy Chodecz jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument realizacji prawa miejscowego gminy, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Samorząd gminny posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem wdrażania polityki ochrony środowiska w gminie. Oznacza to konieczność monitorowania zmian zachodzących w gminie poprzez regularne ocenianie stopnia jego realizacji w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań, przyjętych celów, a także ustalania rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Ostatnim elementem tej analizy jest ustalenie przyczyn ujawnionych rozbieżności. Cykliczność oceny zakłada okres dwóch lat. Należy przyjąć, że aktualizacja polityki długookresowej odbywać się będzie co cztery lata.

Dla prawidłowej oceny realizacji Programu należy przyjąć uporządkowany system mierników jego efektywności. Mierniki te dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

- mierniki ekonomiczne,
- ekologiczne,
- społeczne (świadomości społecznej).

Mierniki ekonomiczne związane są z procesem finansowania inwestycji ochrony środowiska przy założeniu, że punktem odniesienia są określone efekty ekologiczne. Należą do nich łączny i jednostkowy koszt uzyskania efektu ekologicznego oraz koszty uzyskania efektu w

okresie eksploatacji, a także trwałość efektu w określonym czasie.

W grupie mierników ekologicznych znajdują się mierniki określające stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących oraz mierniki określające skutki zdrowotne dla populacji. Miernikami będą:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych (struktura w odniesieniu do klas czystości),
- długość sieci wodociągowej w km,
- długość sieci kanalizacyjnej w km,
- ilość odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok,
- wielkość lesistości powierzchni lasów na 1 mieszkańca,
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną w ha,
- powierzchnia terenów zdegradowanych w ha,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska w PLN.

Mierniki społeczne to:

- udział społeczeństwa w działaniach związanych z ochroną środowiska,
- stopień uspołecznienia procesów decyzyjnych (ilość i rodzaje interwencji społecznej),
- ilość i zróżnicowanie sposobów informacji i edukacji środowiskowej (akcje, kampanie, udział mediów lokalnych, zaangażowanie różnych grup/społeczności),
- ilość działań prawnych (procesów) odszkodowawczych związanych ze zniszczeniami środowiska.

Decyzja o przyjęciu liczby i rodzajach wskaźników jest decyzją ustalającą określony system oceny przyjętej polityki ochrony środowiska w powiecie. Oprócz ich doboru, konieczne jest ustalenie sposobu ich agregacji, a następnie interpretacji.

9. STRESZCZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zasadniczym zadaniem jakie niniejsze opracowanie ma spełnić jest określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, jak też wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Chodecz został sporządzony w sposób zgodny z zaleceniami Polityki Ekologicznej Państwa, zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, wytycznymi rządowymi dotyczącymi zawartości programów ochrony środowiska oraz wszystkimi zapisami dotyczącymi gminy Chodecz zawartymi w programie ochrony środowiska dla powiatu wrocławskiego.

Program zawiera diagnozę stanu środowiska i tendencje jego przekształceń w gminie, cele ekologiczne do osiągnięcia w perspektywie 8 letniej, priorytetowe kierunki działań dla okresu 4 i 8-letniego, a także szczegółowe zestawienia zadań do realizacji w perspektywie 4-letniej.

W programie uwzględniono wszystkie aspekty ochrony środowiska i zrównoważonego użytkowania jego zasobów – od edukacji ekologicznej, poprzez ochronę gleb aż po problematykę bezpieczeństwa ekologicznego.

**GŁÓWNĄ MISJĄ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA JEST
POTRZEBA POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA CZŁOWIEKA.**

Jego realizacja polegać będzie na:

- działaniach zmierzających do poprawy środowiska stanowiącego otoczenie człowieka,
- poprawie zdrowia obywateli,
- zmianie zachowań mieszkańców,
- wzroście świadomości ekologicznej,
- usprawnieniu zarządzania środowiskiem,

GLÓWNE ZADANIA STRATEGICZNE:

1. Wzmocnienie struktury ekologicznej
 - ochrona i zwiększenie „korzystnej bioróżnorodności”
 - wzrost powierzchni przyrodniczych obszarów chronionych
 - ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
 - ochrona i utrzymanie jakości gleb
 - wzrost lesistości i powierzchni terenów zieleni
 - rekultywacja obszarów zdegradowanych

2. Ograniczenie emisji. Zmniejszenie wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności
 - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery
 - zmniejszenie emisji do atmosfery związków niszczących ozon
 - korzystanie do konsumpcji z wód podziemnych i polepszanie jakości wody pitnej
 - zmniejszanie zużycia wody
 - zmniejszanie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód
 - zmniejszanie ilości / zmiana struktury wytwarzanych odpadów
 - prowadzenie zintegrowanych systemów gospodarki odpadami
 - zwiększanie stopnia oczyszczania ścieków
 - zwiększenie ilości odpadów poddawanych recyklingowi
 - zmniejszenie zużycia energii

3. Rozwijanie aktywności obywatelskiej
 - zwiększanie powszechności edukacji ekologicznej
 - współpraca ze szkołami
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi
 - rozwijanie systemów informacji o środowisku

Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Chodecz nie jest dokumentem prawa miejscowego, lecz opracowaniem o charakterze operacyjnym przeznaczonym do okresowej aktualizacji (nie rzadziej, niż co 2 lata). Zakres celów, priorytetów i zadań dobrano w taki sposób, by z jednej strony były one zbieżne z zapisami przyjętymi w programie wojewódzkim i powiatowym, z drugiej jednak strony – umożliwiały asymilację zewnętrznych środków finansowych w zakresie szerszym niż wynikające z aktualnych możliwości budżetowych gminy.

SPIS TREŚCI

- 1. WPROWADZENIE**
 - 1.1 Podstawa prawna
 - 1.2 Struktura dokumentu
 - 1.3 Metody opracowania Programu Ochrony Środowiska
- 2. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA GMINY CHODECZ**
 - 2.1 STAN ŚRODOWISKA W GMINIE
 - 2.1.1 Położenie administracyjnie
 - 2.1.2 Komunikacja
 - 2.1.3 Położenie przyrodnicze
 - 2.1.4 Walory turystyczne
 - 2.1.5 Budowa geologiczna i surowce mineralne
 - 2.1.6 Klimat
 - 2.1.7 Gleby
 - 2.1.8 Stosunki wodne
 - 2.1.9 Świat roślinny i zwierzęcy
 - 2.1.10 Rezerваты i pomniki przyrody
 - 2.1.11 Program poprawy lesistości gminy
 - 2.1.12 Sieć NATURA 2000
 - 2.2 STAN CZYSTOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO
 - 2.2.1 Stan czystości powietrza
 - 2.2.2 Wody podziemne
 - 2.2.3 Wody powierzchniowe
 - 2.2.4 Stan czystości gleb
 - 2.2.5 Zasoby naturalne
 - 2.2.6 Promieniowanie elektromagnetyczne
 - 2.2.7 Hałas i wibracje
 - 2.3 INFORMACJA EKONOMICZNO – SPOŁECZNA.....
 - 2.3.1 Liczba ludności, jej zmiany, bezrobocie
 - 2.3.2 Działalność gospodarcza
 - 2.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
 - 2.4.1 System dróg kołowych
 - 2.4.2 Sieć wodociągowa
 - 2.4.3 Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków
 - 2.4.4 Szkolnictwo
 - 2.4.5 Infrastruktura energetyczna
- 3. AKTUALNY STAN GOSPODARKI ODPADAMI**
 - 3.1. ODPADY KOMUNALNE
 - 3.2. ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZERGÓ I ODPADY NIEBEZPIECZNE
- 4. CELE ŚRODOWISKOWE GMINY I ICH ZGODNOŚĆ Z POLITYKĄ PAŃSTWA, WOJEWÓDZTWA ORAZ POWIATU**
- 5. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRIORYTETOWE DLA RACJONALNEGO UŻYTKOWANIA ZASOBÓW NATURALNYCH ORAZ POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z CELÓW KRÓTKO – I DŁUGOTERMINOWYCH**
- 6. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH, W PODZIALE NA ZADANIA WŁASNE I KOORDYNOWANE**
- 7. OSZACOWANIE MOŻLIWOŚCI I ZAGROŻEŃ FINANSOWANIA PROGRAMU**
 - 7.1 NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
 - 7.2 WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
 - 7.3 POWIATOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
 - 7.4 FUNDUSZ SAPARD
 - 7.5 FUNDUSZE STRUKTURALNE
 - 7.6 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
- 8. MONITORING REALIZACJI CELÓW ŚRODOWISKOWYCH GMINY – KRYTERIA, ZASADY ORGANIZACYJNE, LIMITY I WSKAŹNIKI**
- 9. STRESZCZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA**

